

СЫЙЛЫ ИНДЖИЛ

МАРКГА КЁРЕ

Биринчи башы

1 Креститэтиучю Ахияны кьумтюзде этгенлери. 9 Иссаны крестит этилгени¹⁾. 12 Иблис Аны терилтирге кюрешеди. 14 Исса ауаз берирге чыгъады. 16 Пётрну, Андрейни, Иаковну эм да Иоанны чакъырылгъанлары. 23 Кирли рухну²⁾ адамдан къысталгъаны. 29 Пётрну къайынан асыны 32 эм башха кёблени аурууларындан сау болгъанлары. 41 Келепенлини сау болгъаны.

1. Аллахны Уланы Исса Христосну³⁾ Инджилини⁴⁾ башланганы

2. пайгъамбарлада джазылгъаныча: «ма, Мен Мени Мёлегими Сени аллында джибереме, Ол Сени аллында Сени джолунгу хазырларыкъды» (Малах. 3:1).

3. «Къумтюзде къычыргъанны таушу: хазырлагъыз Раббиге джол, Аннга джолланы тюзетигиз» деб (Исаия 40:3)—болгъанды.

4. Къумтюзде крестит эте эм гюнахланы кечилирлери ючюн тоба креститни этилири юсюнден ауаз бере, Ахия келди.

5. Аны аллына бютюн Иудей халкъы эм да Иерусалимдиле чыгъа эдиле; эм кеслерини этген гюнахларын айта, Иордан суунда бары аннга кеслерин крестит этдире эдиле.

1 Крестит этмек—христиан дининде суугъа кёмюу бла адамгъа Аллахны бююругъунда джюрюрге иннет этдириу адет, ритуал.

2 Кирли рух—шайтан, джин.

3 Христос — (грекча) Сайланган, Аллах сайлагъан магъанада.

4 Инджил (грекча—Евангелие) — кьуанч хапар.

6. Ахияны киими тьюе джюнден эди, белинде да къайиш белбау бар эди, кеси да маджала бла чегет бал ашай эди.

7. Ауаз бере уа, ол былай айта эди: мени ызымдан менден да Кючлю келеди, мени Аны чарыгыны баун иилиб тешерча багъам да джокъду;

8. Мен сизни суу бла крестит этдим, Ол а сизни Сыйлы Рух¹⁾ бла крестит этерикди.

9. Ол кюнледе керти да Исса Галилей Назаретинден келди эм Ахиягъа кесин Иордан суунда крестит этдирди.

10. Эм да Ол суудан чыкъгъанлай, олсагъат кёкле джарылыб, Аны юсюне, кёгюрчюн кибик, Рухну энгенин Ахия кёргенди.

11. Эм да кёкледен: Сен Мени Сюйюлген Уланымса, Мен Сеннге разыма—деген бир тауш эштилди.

12. Андан сора узаймай Аны Рух къумтюсюне элтеди.

13. Ол анда, Иблис джангылтыргъа кюреше, джануарла бла къыркъ кюн къалады; Мёлекле да Аннга джумуш эте эдиле.

14. Аны ызы бла, Ахия да тутмакъгъа салыннгандан сора, Исса, Аллахны Патчахлыгъын белгили этген Инджилинден ауаз бере, Галилеягъа келеди.

15. Эм да: Аллахны Патчахлыгъы къурулур заман толуб джуукълашханды, тоба эте, Инджилге инаныгъыз—дейди.

16. Галилей тенгизни къатындан оза туруб а, Симонну эм аны къарнашы Андрейни, тенгизде чабакъауну ата тургъанлай, кёрдю, ала уа экиси да чабакъчыла эдиле.

17. Эм да Исса алагъа: келигиз Мени ызымдан, Мен сизни адам тутуучула этерме—деди.

18. Ала да олсагъат, ауларын къоюб, Аны ызындан тебрейдиле.

19. Алайдан бираз кетгенлей, Зеведейни уланы Иаков бла аны къарнашы Иоанны, къайыкъда ауларын джамай тургъанлай, кёрдю

20. Олсагъат аланы да чакъырды; ала да, аталары Зеведейни ишчиле бла къайыкъда къоюб, Аны ызындан тебрעדиле.

¹ Сыйлы Рух—Аллахны Руху, къудрети, нюрю. Христиан динине кёре, Аллахны бу юч сыфатындан бири: Ата Аллах, Аллахны Уланы (Исса) эм да Аллахны Руху.

21. Алайдан да Капернаумгъа келедиле; эм къысха огъуна шабаткюн Ол, синагогагъа¹⁾ кириб, халкъны юретиб башлайды.

22. Ала да Аны юретгенине сеир боладыла, нечюн десенг, Ол аланы китабчылача²⁾ болмай, уллу кючю болгъанча, юрете эди.

23. Аланы синагогаларында уа кирли рухлу бир киши болгъанды; ол:

24. къой, бизни бла неге юрешесе, Назаретли Исса?—деб къычырды. Сен бизни тас этерге келдинг! Сени ким болгъанынгы билеме, Сен Аллахны Сыйлысыса—деди.

25. Алая Исса: селешме, чыкъ аны ичинден—деб, аны селештирмеди.

26. Олсагъат аны ичинде болгъан кирли рух, аны титретиб эм да ачы къычырыкъ бла, аны ичинден чыкъды.

27. Эм алайдагъыла, къоркъуугъа кириб, бирбирлерине: неди бу? бу джангы окъуу, Ол кирли рухлагъа дамы этдиреди айтханын, ала да Аны айтханынамы сыйыныбдыла?—дедиле.

28. Къысха заман ичинде Аны хапары Галилеяны хар джерине джайылады.

29. Синагогадан чыкъгъанлай кёб турмадан, Иаков эм да Иоанн бла бирге, Симон бла Андрейни юйлерине келдиле.

30. Симонну къайын анасы уа къаты ауруб эди; олсагъат аны Иссагъа билдирдиле.

31. Ол аны къатына келди эм да, къолундан тутуб, ёрге кьобарды; олсагъат аны ауруу тас болду, кеси да алагъа джумуш этиб башлады.

32. Ашхам болуб, кюн бата тебрегенлей, Аннга бютюн ауругъанла бла алынганланы келтириб башлайдыла.

33. Эм да бютюн шахар халкъы эшикаллына джыйылады.

34. Ол тюрлю-тюрлю аурууладан инджилгенледен бир кёбюн сау этди; кёб алынганны ичлеринден шайтанларын кыстады эм шайтанлагъа, биз аны танийбыз, Ол Христосду—деб айтыргъа къоймады.

35. Эртденбла уа, бек эрте кьобуб, эшикге чыкъды эм киши болмагъан бир джерге барыб дуагъа турду.

1 Синагога—чуут клиса.

2 Китабчы—сыйлы дин китабланы алими, тауратчы.

36. Симон бла негерлери Аны ызындан келдиле;

37. эм да Аны табыб: барысы Сени излейдиле — дедиле Аннга.

38. Ол да алагъа: Мен анда да ауаз берир ючюн, келигиз джуукъ элlege, сахарлагъа барайыкъ, Мени келгеним да аны ючюндю—деди.

39. Былай бла Ол бютюн Галилеяны синагогаларында ауаз бере эди эм да шайтанланы къыстай эди.

40. Аннга келепенден ауругъан биреу келиб, Аны аллында тобукъланыб: Сен сюйсенг, мени сау этерге къолунгнан келикди—деди.

41. Исса, аны джазыкъсыныб, аннга къолун узатды эм аннга къолун джетдире: сау этерге сюйеме, тазалан—деди.

42. Ол сёзден сора, олсагъат аны келепени юсюнден кетиб, тазаланады.

43. Сора аннга къаты къараб Исса аны алайдан ашыра,

44. аннга былай айтды: къара, биркишиге бирджукъ айтма; алая бар, попунга кёрюн эм да, тазаланганынга шагъатлыкъ этер ючюн, Муса буюргъанны бер.

45. Ол а, эшикге чыкыгъанлай, ишни болгъаны киби хупарлаб башлагъанды, бу себебден Иссагъа сахаргъа ачыкъ кирир мадар болмай, андан тышында, инсан болмагъан джерледе айланьргъа керек болду. Былай бла Аннга харджерден келиб тура эдиле.

Экинчи башы

1 Исса бир кётремни сау этеди. 14 Хакъ¹⁾ джыйыучу Матфейни чакъырылгъаны. 15 Исса бир къаум хакъ джыйыучу эм гюнахлыла бла бирге ашарыкъ ашайды. 18 Ол Кесини сохталарыны ораза нек тутмагъанларын англатады 23 эм аланы будай башланы джулкзуб, бюртюклерин шабаткюн ашагъанларын гюнахсызгъа санайды.

1. Талай кюнден сора дагъыда Ол Капернаумгъа келеди; эм Аны юйде болгъаны тегерекге эштиледи.

2. Олсагъат, кёб адам джыйылгъаны ючюн, эшик джанында да джер къалмай толду; Ол да алагъа ауазын девам эте эди.

1 Хакъ — пошлина.

3. Аннга бир кётремни тёртеулен кёлтюрюб алыб келтиредиле;

4. эм да, халкъны кёблюгюнден Аны къатына джуукълашалмагъанлары себебден, юйню башын Ол болгъан джеринден ачыб, бечелни орну бла бирге алайдан Аны къатына эндиредиле.

5. Исса, аланы инанганларын кёрюб, бечелге: джаш! сени гюнахларынг кечилдиле—деди.

6. Былайда китабчыладан бир бёлек олтуруб эди, кеслери да ичлеринден былай тюшюне эдиле:

7. Ол былай гюнахлы нек сёлешеди, бир Аллахдан башха ким кечелир гюнахланы?

8. Исса, олсагъат огъуна аланы не тюшюннгенлерин Кесини руху бла англаб, алагъа былай айтды: алай нечюн тюшюнесиз ичигизден?

9. Сакъатха не тынчды — «гюнахларынг кечилдиле» десенгми, огъесе: «къоб, ал орнунгу, джюрю» десенгми?

10. Алая Инсанулуну джерде гюнахланы кечер къудрети болгъанын сиз билир ючюн—деб кётремге былай айтды:

11. Сеннге айтама, ёрге къоб, орнунгу да алыб, кесинги юйюнге кет.

12. Олсагъат кётрем ёрге туруб, орнун да алыб, барыны аллында эшикге чыкъды; мынга алайдагъыла бары да тамаша бола, Аллахха махтау этдиле эм да: биз ёмюрюбюзде быллай сеир кёрмеген эдик—дедиле.

13. Энтда Исса тенгиз джагъасына чыкъды; бютюн халкъ Аны ызындан тебреди, Ол да аланы юрете бара эди.

14. Кетиб бара, какъ джыйгъан джерде Ол Алфейни джашы Левийни кёрюб, кел Мени ызымдан—деди. Ол да, къобуб, Аны ызындан тебреди.

15. Исса аны юйюнде олтургъан кёзюуде, Аны бла бирге сохталары, какъ джыйюучула, гюнахлыла да олтурдула; нечюн десенг, Аны ызындан кёбтюрлю инсан айлана эди.

16. Аны кёрген китабчыла бла фарисейле,¹⁾ Аны какъчыла эм да гюнахлыла бла бирге олтуруб ашагъанын кёрюб, Аны сохталарына: Ол какъчыла эм да гюнахлыла бла къалай ашайды, ичеди?—дедиле.

2 Фарисейле — эски чуутлулада бир дин масхабны адамлары.

17. Аны эштиб Исса алагъа: багъыучу керекли болгъан саула тюлдюле, аругъанладыла, Мен тобагъа суаблыланы чакъырыргъа тюл да, гюнахлыланы чакъырыр ючюн келгенме—деди.

18. Ахияны сохталары бла фарисейле ораза тута эдиле. Ала келиб Аннга: Ахияны сохталары бла фарисейле ораза тутадыла, Сени сохталарынг нек тутмайдыла?—деб сордула.

19. Исса алагъа: кюеулюкню къуанчына джыйылгъан, аны нёгерлери ораза къалай туталырла? Кюеулюк аладан айырылыб кетгинчи, ала ораза туталмазла.

20. Алая кюеулюкню аладан айырылгъан кюнлери келликдиле, ол заман ала ораза тутуб башларыкъдыла.

21. Хич бир адам эски киимге джангы къумачдан джамау саллыкъ тюлдю; салса да, ол джамау аны джыртар, джыртыкъ джер алгъындан да кенгерир.

22. Хич бир адам джангы чагъырны эски гыбытха къуймаз, къуйса да гыбыт бузулур, гыбыт да, чагъыр да сыраф болурла; джангы чагъыр сынгар джангы гыбытлагъа къюелур.

23. Бирджолда Ол шабаткюн сабанланы ичи бла кетиб бара, аны сохталары будай башланы юзюб алыб къаба башлагъандыла.

24. Фарисейле да Аннга: къара, шабаткюн ала нетедиле, алай этерге джараймыды?—дедиле.

25. Ол да алагъа былай айтды: Даут бла аны биргесиндегиле, ач болуб инджилгенлеринде, не этгенлерин сиз ёмюрюгюзде окъумадыгъызмы?

26. Ол биринчи башпоп Авиафарны заманында Аллахны юйюне къалай киргенин эм да, дин адамладан башхасына ашаргъа буюрулмагъан ётмеклени ашагъанын, биргесиндегиле да бергенин окъумадыгъызмы?

27. Дагъыда алагъа: шабаткюн адам ючюндю, адам шабаткюн ючюн тюлдю;

28. Былай бла Инсанулу шабаткюнню да иесиди — деди.

Ючюнчю башы

1 Исса къурушханкълуну сау этеди 10 эм аны бла бирге башхаланы. 11 Ол шайтан кючге Кесинден хапар айтдырмайды. 13 Онэки Апостолну сайлау. 22 Исса шайтан шайтанны кыстамазлыгын бегитеди, 28 эм Аллахха къаршчы гюнах этмезге чакъырады. 31 Анасы бла къарнашларыны Иссагъа келгенлери. 33 Исса, Аллахны буюругъун толтургъанла бары да Аны джуукълары болгъанларын белгили этеди.

1. Исса келиб синагогагъа киреди; анда уа кьолу кьурушхан биреу бар эди.

2. Алайдагъыла, Исса шабаткюн аны сау этгени болса, аны сылтау этиб Иссаны терслер акъыл бла, Аны ызындан къарайдыла.

3. Исса ол кьолу кьурушханнга: ортагъа чыкъ—дейди.

4. Алайдагъылагъа да: шабаткюн игилик этгенми игиди, огъесе джаманлыкъ этгенми? Джанны кьутхаргъанмы, огъесе аны джойгъанмы? Алай болгъанлыкъгъа ала, джукъ айтмай, тынглайдыла.

5. Тегерекдегилени джюреклерини къатылыгъына ачый, алагъа хыны къарай, Исса ол сакъатха: кьолунгу узат—дейди. Ол да кьолун узатады, олсагъат огъуна сакъат кьолу ол башха кьолу кибик, сау болады.

6. Фарисейле, тышына чыгъыб дженгил огъуна иродчула¹⁾ бла бирге, Иссаны джояр ючюн кенгеш этедиле.

7. Алая Исса Кесини сохталары бла бирге алайдан тенгиз таба кетеди; Аны ызындан Галилеядан, Иудеядан,

8. Иерусалимден, Идумеядан эм да Иорданны арыджанындан кёб халкъ джыйын болуб тебретиле. Аны кибик, Тир бла Сидонну тегереклеринде джашагъанла да, Аны неле этгенлерин эштиб, уллу джыйын болуб Аннга келе эдиле.

9. Ол Кесини сохталарына, Кеси ючюн бир къайыкъ хазырланырын буюрду, нечюн десенг, инсан кёблюгюнден Аны сыгъышдырыргъа боллукъ эдиле.

10. Ол кёблени сау этгени себебден, ауруу болгъанла Аннга бир тиер ючюн, кеслерин Аннга ата эдиле.

¹ Иродчула — Ирод атлы чуут патчахны джанын тутханла

11. Аны кѳрген кирли рухла да, Аны аллына джыгъылыб: Сен Аллахны Уланыса—деб къычыра эдиле.

12. Алая Исса алагъа, Мени ким болгъанымы билдирмегиз—деб къаты сѳлеше эди.

13. Андан сора таугъа чыгъыб, Кеси джаратханланы джанына чакъырады; ала да келедиле Аннга.

14. Кесини къатында турурлары ючюн эм ауаз берирге айландырыр ючюн,

15. ала да аурууланы багъар эм да шайтанланы къыстар кючде болурча, аланы арасындан бу онэки кишини сайлады:

16. Симонну атына да Пѳтр атаб;

17. Атларына Воанергес, башхача «шыбыланы джашлары» атны бериб, Зеведеев Иаковну эм Иаковну къарнашы Иоанны;

18. Андрейни, Филиппни, Варфолемейни, Матфейни, Фоманы, Иаков Алфеевни, Фаддейни, Симон Кананитни

19. эм да сорадан Аны сатхан Иуда Искариотну.

20. Юйге келедиле; халкъ да джангыдан джыйылыб тебрейди, былай бла, алагъа юйде олтуруб гырджын ашар мадар да табылмайды.

21. Муну эштиб, Аны джуукълары Аны алыргъа келедиле, нечюн десегиз, Ол акъылындан тайышханды—деген сѳзле да джюрюй эдиле.

22. Иерусалимден келген китабчыла уа, Аны Кесини ичинде веелзевул¹⁾ барды эм да шайтанланы аны болушлугъу бла къыстайды—дей эдиле.

23. Былайда Исса, аланы Кесине чакъырыб, айтыула²⁾ бла алагъа былай англата эди: ибилис ибилисни къалай къыстар?

24. Бир патчахлыкъ ичинден экиге айырылса, ол патчахлыкъ джашаялмаз;

25. неуа бир юй кесилигинден эки джарылса, ол юй юй болмаз;

26. неуа иблис кеси кесине къаршчы туруб юлешинсе, аякъда къалалмаз, ахыры келир.

1 Веелзевул — шайтанланы башчысы.

2 Айтыу — оюм берген къысха хапар.

27. Бир кючлюню юйюне кирген, ол кючлюню байламайын, аны затларын тонайлмаз, байлар да ызы бла тонар.

28. Тюзюн айтама сизге: адамны джашларына бютюн этген гюнахлары эм некъадар аман селешгенлери да кечилликди;

29. алая Сыйлы Рухха аман селешгеннге емюрде да кечмеклик джокъду, ол емюрде да терсге саналыб турлукъду.

30. Ма быланы барын да Ол айтханды, чюнкю Аны ичинде кирли руху барды—дей эдиле.

31. Иссаны Анасы, къарнашлары келедиле эм да, юйню тышында тохтаб, Аны чакъыра, Аннга адам иедиле.

32. Аны тегерегинде уа халкъ олтуруб эди. Къатындагыла Аннга: ма, Сени Ананг, Сени къарнашынг эм да Сени эгечлеринг юйню тышында Сени сорадыла—дедиле.

33. Ол алагъа: кимди Мени анам эм Мени къарнашларым?

34. Эм да тегерегинде олтургъанлагъа кез джетдире: ма Мени анам эм Мени къарнашларым!—

35. нечюн десегиз, Аллахны буюругъун ким толтура эсе, олду Меннге къарнаш да, эгеч да, ана да.

Тертюнчю башы

1 Урлукъ чачыуну юсюнден айтыула. 14 эм да аланы анлатыу. 21 Аллахны керти танымакъ таша болургъа боллукъ тюлдю. 26 Аллахны Патчахлыгы джерге салынган бюртюкге ушайды. 30 Татран бюртюкню юсюнден айтыу. 35. Келде боранны тохтатыу.

1. Исса тенгиз джагъасында джангыдан юретиб башлады; Аны тегерегине халкъ асыры кёб джыйылгъанындан, Ол тенгизде къайыкыгъа миниб олтурду, халкъ да тенгиз джагъасында тохтады.

2. Акъыл берген кёб зат айта, Ол аланы Кесини окъууна былай юрете эди:

3. тынглагыыз: ма, сёз ючюн, урлукъатыучу урлукъ атыб башлайды;

4. ол урлукъну себелеген заманда, аладан талайы джол юсюне тюшдю, олсагъат огъуна къанатлыла алайгъа басындыла да, чёбледиле да кетдиле;

5. аладан башха бёлеги ташлы, топрагъы аз джерге тюшдю, ызыбла да, топрагъы джукъа болгъаны себебден, дженгил чагъыб тебреди;

6. алая кюн тийб къыздыра башлагъанлай, тамыры терен кирмегени себебден, муал бола келиб, къуруб къалды;

7. бир башхасы да чыгъаналагъа тюшдю, алая чыгъанала ёрге ёсюб, урлукъну тунчукъдурдула, ол да тирлик бермеди;

8. къалгъанлары, иги топракыгъа тюшюб, чакъдыла, ёсдюле эм иги тирлик бердиле, бири бирге отуз, бири алтмыш, башхасы да джюз.

9. Мындан сора Исса халкыгъа айланыб: эштирге къулагъы болгъан, эштсин!—деди.

10. Халкъ кетгенден сора, Аны онэки нёгери бла бирге къатында къалгъанла Аннга ол айтыулары юсюнден сордула.

11. Ол да алагъа: Аллахны Патчахлыгыны таша затлары сизге ачыкъдыла, ол тышындагылагъа уа хар зат аллай айтыула бла болады;

12. нечюн десегиз, ала, кеслерини кёзлери бла къарагъанлыкыгъа, кёрмейдиле; кеслерини къулакълары бла эштгенликге, англамайдыла, алай болмай (Аллахха) бурулсала зди, аланы гюнахлары да кечилир зди.

13. Алагъа дагыда: мени бу айтыууму англамаймысыз? сора айтыулары барын къалай ангарыкъсыз?

14. Урлукъатыучу сёзлени себеди.

15. Джол юсюне тюшген урлукъла дегенибиз сёзледиле; ала тынглагъанны джюрегине тюшгенлей, шайтан аланы урлаб кетеди.

16. Тамам аны кибик, ташлы джерге тюшген урлукла демек да, сёзню эштгенлей аны олсагъат къуаныб алырла,

17. алая кеси ичлеринде тамыр, бегим джокъду; сора бир бушуу, не да ол сёз ючюн зорлукъ кёрселе, олсагъат джалларла.

18. Чыгъаналагъа атылгъан урлукъла демек, сёзню эштиб,

19. алая ёмюрню къайгылары, байлыкыгъа джетишиу дыгаласла эмда башха излемле, аны джюрегин кючлеб, сёзню тунчукъдураддыла, ол да тирлик бермейди.

20. Урлукъну иги джерге тюшгени демек, сёзню эштген бла бирге джюреклерине иги алгъанладыла, ала тирлик да бердиле: бири бирге отуз къат, башхасы алтмыш, дагыда башхасы джюз.

21. Дагъыда Ол алагъа былай айтды: чыракъ табакъны неуа орундукъну тубюне салыр ючюнмю келтирилир? аны келтирилгени чыраханнга салыр ючюн тюлмюдю?

22. Артда ачыкъ болмазлыкъ, хич бир таша зат болургъа боллукъ тюлдю; эм да артда тышына чыкъмай, хич бир зат бугъунуб къалаллыкъ тюлдю.

23. Къулагъы болгъанла бар эселе, быланы эштсинле!

24. Алагъа дагъыда былай айтды: эштгенигизни эсигизге алыгъыз: неллай ёлче бла ёлчелесегиз, сизге да ол ёлче бла ёлчеленникди, сиз тынглагъанлагъа артыкъ да къошуллукуду.

25. Нечюн десегиз, кимни къолунда бар эсе, аннга берилликди, джугъу болмагъанны уа болгъан кесеги да алын-ныкъды.

26. Дагъыда былай айтды: Аллахны Патчахлыгъы тамам адам урлукъну джерге атхан кибикди,

27. ол джукълайды, къобады кече, кюндюз, урлукъ а ол билмегенлей чагъады, ёседи;

28. нечюн десенг, топракъ кеси алгъыбурун хансын ёсдюреди, ызы бла башын джетиштиреди, ахырында башы толу бюртюкле береди;

29. бюртюкле бишерге, мычымай оракъланы иеди, нечюн десенг орулур кёзюую келгенди.

30. Дагъыда Ол айтды: Аллахны Патчахлыгъын неге ушатыргъа боллукъбуз? неуа айтыула бла суратларгъамы боллукъбуз аны?

31. Ол татран урлукъчады, аны ждерге атхан кёзюуде, джерге атылгъан бютюн урлукъладан гитче эсе да,

32. джерге тюшгенден сора уа, чыгъады эм да бютюн башхаладан миик ёседи, салкъыннына кёкде учхан къанатлыла сыйынырча, уллу бутакъла береди.

33. Былай айтыула бла Ол алагъа ауаз бере эди, аланы англаяллыкъ дереджелерине кёре;

34. алагъа оюмсуз джукъ айтмай эди, Кесини сохталарына уа хар затны кеслерине айры англата эди.

35. Ол кюнню ингиринде Ол алагъа: ётейик тенгизни бирси джаньна—деди.

36. Ала да, халкъны бошлаб, алгъындан олтургъаны кибик, Ол да къайыкъны ичинде, Аны биргелерине аладыла; Аны бла башха къайыкъла да бирге эдиле.

37. Бу кёзюуде кючлю джел башланады; толкьунла кьайыкьны уруб тебрейдиле, кьайыкьны ичи суудан толуб башлайды.

38. Ол а кьайыкьны арт джаньнда джастыкьда джукьлаб эди. Аны уятыб Аннга: Устазыбыз! Бизни тас болургьа тебрегенибизге Сен кьайгьырмаймыса?—дедиле.

39. Ол ёрге туруб, джелни кьоркьутду, тенгизге да: сабыр бол, тохта—деди. Джел да тохтады, уллу шошлукь да болду.

40. Алагьа да: не бек кьоркьакьсыз? кьалай джокьду сизде инам?—деди.

41. Ала да, уллу кьоркьуугьа кириб, кеси араларында: джел да, тенгиз да кесине бойсалгьан Бу кимди?—дедиле.

Бешинчи башы

1 Бир джыйын шайтан алындыргьан Гадаралыны Исса сау этеди, 13 тонгузланы ичлерине кирфирге шайтанлагьа эркинлик береди. 25 Кьаны тыйылмагьан кьатынны сау этилгени. 35 Иаирни кьызыны тирилгени.

1. Тенгизни башха джагьасына келиб, Гадаралылары джуртуна кирдиле.

2. Ол кьайыкьдан чыкьгьанлай, олсагьат кьабырладан чыгьыб, кир рухха тутулгьан бир адам Аны аллына келди;

3. аны межамы кьабырлада эди, аны киши бугьоу бла да байлаялмай эди;

4. аны кёб кере бугьоулагьа да салгьан эдиле, алая ол сынджырланы, бугьоуланы юзе эди эм аны джуаштырыргьа хич бир адамны кючю джетмей эди;

5. харкьуру, кече, кюндюз да, таулада, кьабырлада да ол кьычырыкь эте, кесин ташлагьа ура эди.

6. Иссаны узакьдан кёргенлей а, кьатына чабыб келиб, Аннга башын иилтди

7. эм да, уллу тауш бла кьычыра, былай айтды: не ишинг барды Сени менде, Уллу Аллахны Уланы,Исса? Аллах бла Сенден тилейме, инджитме мени!

8. Ол а нечюн этеди десенг, Исса аннга: чыкь, кирли рух ол адамны ичинден—деген эди.

9. Эм аннга: сени атынг неди?—деб сорду. Ол да джу-абха: мени атым легионду, нечюн десенг биз кёббюз—деди.

10. Эм да, ол джуртдан аланы кыстамазлыгын излеб, Андан кёб тиледиле.

11. Алайда уа тауну кьатында бир уллу тонгуз сюрюую кютюле эди.

12. Сора шайтанла бары да Андан былай айтыб тиледиле: джибер бизни ол тонгузлагъа, биз аланы ичлерине кирирча.

13. Исса олсагъат алагъа ол эркинликни берди. Шайтанла да ол кьутургъанны ичинден чыгъыб, тонгузлагъа кирдиле; эм сюрюу тикден тенгизге секирди, анда тонгузланы саны уа эки минг чакълы эди; алай бла да тенгизге батыб кетдиле.

14. Тонгузланы кютгенле да, чабыб барыб сахарлагъа, элlege хапар айтхандыла, алайларыны халикы да, ол болгъан затны кёрюрге чыгъады.

15. Иссагъа келедиле эм да, ичинде легиону болуб кьутургъанны, кииниб, акъылы джеринде, ариу олтуруб тургъанын кёредиле; сеир да болуб кьоркъадыла.

16. Кёргенле, ол алынган кишиге неле болгъанын, тонгузланы юслеринден да алагъа англатхандыла.

17. Ала да Андан Аны кеслерини джерлеринден кьорарын тилеб башлагъандыла.

18. Ол къайыкъгъа кирген заманда, кьутуруб сау болгъан киши, аны да биргесине аллыгъын Андан тилегенди.

19. Алая Исса аннга эркинлик бермеди эм былай айтды: бар юйюнге, кесингикилеге. Раббини сеннге не этгенин эм да сени гюнахларынгы къалай кечгенин алагъа англат.

20. Ол да кетиб, Оншахар джуртунда ауаз бериб, Иссаны аннга неле этгенин англатыб башлагъанды. Эштгенле бары сеир бола эдиле.

21. Исса дагъыда къайыкъ бла башха джагъагъа кёчгенлей, Аннга кёб халкъ джыйылады. Ол тенгизни къыйырында эди.

22. Былайда уа, синагоганы тамадаларындан биреу, аты да Иаир болгъан, Аны кёрюб, Аны аякъларына джыгъылады,

23. эм да былай айта, Андан кьаты тилейди: мени кызым ёлюрге джетиб турады; ол, ауруундан кьутулуб, сау кьалыр, кел да аннга кьолунгу бир джетдир.

24. Исса аны бла барады, Аны ызындан да кёб халкъ тебеген эди эм да Аны сыгъышдыра эдиле.

25. Онэки джыл ичинде къаны тохтамагъан бир къатын,
26. бир талай багъыучудан кёб зат чекген эди, къолунда болгъан мюлкюн да азалтхан эди, не кесек да болушлук табалмай, аны джерине туруму осалдан-осалгъа барыб тургъанды.

27. Иссаны хапарын эштиб, халкъ ичинде артдан келиб, Аны киимине кесин джетдиреди;

28. да кертисида: Аны киимине тийсем, сау болуб къаллыкъма—деб тургъанды.

29. Эм да олсагъат къан акыгъаны тохтагъанды, ауруундан сау болгъанын ол кесини санындан сезгенди.

30. Тамам бу кёзюуде Исса, Кесини кючю ичинден чыкъгъанын, Кеси Кесинден анлагъанды, эм да халкъгъа бурулуб: ким болду мени киимиме тийген?—деб соргъанды.

31. Сохталары да Аннга: халкъ Сени тегерегинден сыгъышдырыб тургъанын Кесинг кёре тургъанлай, Меннге ким тийди—деб къалай сораса?—дедиле.

32. Алая Ол, аны этгенни кёрюр ючюн, тегерегине къарады.

33. Къатын, кесини тюрленгенин биле, къоркъу, титреу ичинде, джуукълашыб Аны аллында джыгъылады эм да Аннга бютюн кертисин айтады.

34. Ол да аннга: къызым! сени инамынг сени къутхарды; бар джеринге, аурууларынгдан сау бол—деди.

35. Исса ол сёзлени айта тургъанлай, синагоганы башчыны юйюнден келиб: сени къызынг ёлдю; сен былайда Устазны нек къыйнайса?—дедиле.

36. Алая Исса, ол сёзлени эштиб, олсагъат синагоганы башчысына: къоркъма, сынгар инан—деди.

37. Эм да Кесини ызындан Пётрдан, Иаковдан, Иаковну къарнашы Иоанндан башхаланы келирге къоймады.

38. Синагоганы башчысыны юйюне келиб, джунчууну, джылагъанланы, сарнагъанланы кёреди.

39. Сора юйге кириб алагъа: неге къайгырасыз, неге джылайсыз? къыз ёлмегенди, джукълайды—деди.

40. Былайда Аны айтханына кюледиле. Алая Ол, барын тышына къыстаб, Кеси да къызны атасын, анасын эм Кеси бла болгъанланы биргесине алыб, къызны джатыб тургъан джерине киреди.

41. Эм да къызны кьолундан тутуб, аннга: «талифакуми,» — къыз, сеннге айтама, кьоб — деген магъаналы сёзлени айтды.

42. Къыз да олсагъат кьобду эм джюрюб башлады, кеси уа онэки джылда эди. Муну кёргенле уллу тамаша болдула.

43. Ол да алагъа, муну юсюнден хич бир киши билмесин— деб буюрукъ берди, ызы бла да: къызгъа ашарыкъ беригиз— деди.

Алтынчы башы

1 Иссаны кеси джуртлулары Аны акъылына эм да кючюне сеир боладыла эм Аны юсюнде джангыладыла. 7 Ол Кесини сохталарына шайтанланы хорларча кюч береди. 14 Ирод, Иссаны ёлюб тирилген Креститэтиучю Ахияды деб биледи, 27 аны уа башын Ирод кеси кесдирген эди. 30 Онэки Апостол ауаз бериб къайтадыла. 34 Беш минг кишини беш ётмек эм да эки чабакъ бла тойдурулгъаны. 48 Исса Кесини сохталарына сууну юсюнде джюрюб барады. 54 Ол Аннга кесин тииргенлени барын сау этеди.

1. Андан чыгъыб Ол Кесини атаджуртуна келди; Аны сохталары да Аны ызындан келдиле.

2. Шабаткюн джетгеялей, Ол синагогада юретиб башлады; тынглагъанладан кёбюсю, сеир болуб, былай айта эдиле: къайдан болду Аннга бу! къаллай терен акъыл берилгенди, Аны кьоллары бла неллай сеирликле этиледиле?

3. Ол юйишлеучю болмасын Бу, Мариямны джашы, Иаковну, Иосияны, Иуданы эм да Симонну къарнашлары? Аны эгечлери да бизни арабызда тюлмюдюле? Эм Аннга инанмай эдиле.

4. Исса да алагъа: бир пайгъамбар сыйсыз къалмаз, къалса сынгар кеси атаджуртунда, кеси джуукъларыны эм кеси юйдегисини араларында къалыр— деди.

5. Эм да анда бир тюрлю бир сеирлик зат этерге кьолундан келмеди; сынгар бир бёлек ауругъанны сау этелди, алагъа кьолун джетдире.

6. Аланы инанмагъанларына сеир бола эди. Бираздан тегерекдеги элlege айланыб да юрете эди.

7. Сора, онэкини чакъырыб, аланы экеу-экеу ашырыб башлады, эм да алагъа кирли рухланы хорлар кюч берди.

8. Эм да джолгъа биргелерине, бир таякъдан башха, не артмакъ, не ётмек, не да белбауларында багъыр алмазгъа буюрукъ берди,

9. аякъларына да бош затла кьерге эм да эки къат киим ташымазгъа — деди.

10. Дагъыда алагъа былай айтды: бир джерге барыб бир юйде тохтагъаныгъыз болса, ол джуртдан айырылгъынчы анда къалыгъыз.

11. Бир джерде сизни кеслерине алмагъан эм тынгларгъа излемегенле болсала, алайдан айрыла туруб, аякъларыгъызны букъусун аланы алларында, алагъа кергюзе, силкигиз. Кертисин айтама сизге: махкеме кюнюнде ол шахардан эсе, Содом бла Гоморрагъа¹ тынч боллукъду.

12. Ала кетиб халкъны тобагъа къайтарыр ючюн ауаз бериб башладыла;

13. шайтанланы кёбюсюн къыстай эдиле, кёб ауругъанны зейтин джау джагъыб сау эте эдиле.

14. Ирод патчах, Иссаны хапарын эштиб, — нечюн десенг Аны аты харджерде белгили болгъан эди, — былай айта эди: ол Креститэтиучю Ахияды, ёлгенинден сора тирилгенди, аны сеирлик затла этгени да аны ючюндю.

15. Башхала да: ол Илиясды—дей эдиле. Дагъыда къалгъанла уа ол пайгъамбарды, къалгъан пайгъамбарланы бири кибик—деб айта эдиле.

16. Ирод быланы эштиб: ол, мен башын кесген Ахияды; ол ёлгенден сора тирилгенди—деди.

17. Кертиси бла да, Ирод Ахияны чакъыртыб, кесини къарнашы Филиппни къатыны Иродиада ючюн, тутмакъгъа атдыргъан эди, кеси да аны къатынга алгъан эди.

18. Нечюн десенг, Ахия Иродха: къарнашынгы къатынын алыргъа джарамайды сеннге—дей эди.

19. Иродиада да аны ючюн Ахиягъа къыза эди, аны ёлтюрюрге излей эди, алая къолундан келмей эди.

¹ Содом бла Гоморра — этген гюнахлары ючюн джерге батдырылган шахарла.

20. Ирод да, Ахияны тюзлюк ючюн кюрешген шыйых адам болгъанын билгени ючюн, андан кьоркъя эди эм кьоруй эди; аны айтханы бла кёб зат этген эди эм да аннга бек суйюб тынглай эди.

21. Ирод, кесини туугъан кюнюню юсю бла, кесини баш оноучуларына, мингбашчыларына эм да Галлилеяны тамадаларына сый-сыр берген бир кюн,

22. Иродиаданы кызы чыгъыб, Иродну эм биргесинде олтургъанланы кёллерине джетер ючюн, тебсеген этеди. Патчах кызгъа: тиле менден суйген затынгы, мен да берирме сеннге—деди.

23. Дагъыда аннга ант эте: хар тилегенинги берликме, таб патчахлыгъымы джартысына къадар—деди.

24. Ол да барыб анасына: не тилейим—деб сорду. Анасы да: Креститэтиучю Ахияны башын—деди.

25. Кызы да олсагъат патчахха ашыгъыш джетиб: Креститэтиучю Ахияны башын бусагъатда огъуна табакъны ичинде меннге бериллигин излейме—деди.

26. Патчах мыдахланады; алая, этген анты эм биргесинде олтургъанла ючюн, аннга берген сёзюнден къайталмады.

27. Эм да олсагъат патчах, бир саутлусун джибериб, аны башын келтирирге буюрукъ берди.

28. Ол да кетиб, тутмакъ юйюнде аны башын кесиб, табакъны ичинде келтириб кызгъа берди, кызы да аны анасына берди.

29. Ахияны сохталары, аны эштгенлей келиб, аны тёнгегин алыб элтиб къабыргъа салгъан эдиле.

30. Апостолла, Иссагъа джыйылыб, бютюн этген ишлеринден, халкъны неге юретиб айланганларындан хапар береди.

31. Ол да алагъа: барыгъыз сиз киши болмагъан бир джерге, бираз солугъуз—деди. Керти да, келген-кетген кёб болгъаны себебден, алагъа бир зат ашар заман да табылмай эди.

32. Ала да бир къайыкъ бла киши болмагъан бир джерге кетедиле.

33. Халкъ да аланы къалай кетгенлерин кёрдю, аладан бир кёблери аланы таныдыла; эм бютюн сахарладан адамла джаяулай чабыб аладан алгъын барыб Иссаны къатына джыйылдыла.

34. Исса, тышына чыгъыб, аланы кёреди эм да аланы, нечюн десенг ала сюрюучюсюз къалкъойлагъа ушай едиле; джазыкъсынады; эм аланы кёб затха юретиб башлайды.

35. Кёб заман кетиб кеч болгъаны ючюн, Аны сохталары Аны къатына келиб: былайы адамсыз джерди, заман да кечди;

36. быланы бошла, барсынла да джуукъ элде кеслерине ётмек алсынла да ашасынла; нечюн десенг, аланы ашаргъа затлары джокъду—дедиле.

37. Ол да алагъа джуабха: сиз беригиз алагъа ашарыкъ—деди. Ала Аннга: биз кесибиз барыб, экиджюз динаргъа ётмек алыбмы береик алагъа ашаргъа?—деб сордула.

38. Исса да алагъа: сизде ненча ётмек барды? барыб къарагъыз—деди. Ала да барыб билиб: беш ётмеклери бла эки чабакълары болгъанын айтдыла.

39. Андан сора халкъны барын, бёлюм-бёлюм этиб, джашил кырдыкга олтуртургъа буюрду.

40. Ала да джюзюшер эм элишер тизилиб олтурдула.

41. Ол да беш ётмек бла эки чабакъны алыб, кёкге къараб дуа этди, эм да ётмеклени туураб, халкъны аллына салыр ючюн, Кесини сохталарына берди; эки чабакъны да барына юлешди.

42. Бары ашаб тойдула.

43. Ашайлмай къалгъан ётмек эм чабакъ кесекле бла онэки четенни толтурдула;

44. алайда ётмек ашагъанланы саны уа беш минг чакълы болур эди.

45. Алайдан халкъны ашыргъынчы, Исса Кесини сохталарына, къайыкъгъа миниб алгъа, Вифсаида джаньна кетерге, буюрукъ берди.

46. Эм да аланы ииб, Кеси таугъа дуа этерге кетди.

47. Ашхамда къайыкъ тенгизни ортасында эди, Ол а джерде джангыз башына.

48. Сора Исса аланы, джел алларындан ургъаны ючюн, кюреклеб иги келелмей, къыйынлаша тургъанларын кёрдю; кечени тёртюнчю сагъатларында Ол, тенгизде джаяу джюрюй, аланы къатларына джуукъ келиб, алайдан да озуб тебрейди.

49. Ала Аны тенгизде алай джюрюгенин кёрюб, бир затны кёлекгесимиди деб ишек болуб, бирден къычырыкъ этдиле.

50. Нечюн десенг, бары да Аны кёрюб къоркъгъан эдиле. Исса да олсагъат ала бла сёлешиб: эсигизни джыйыгъыз; ол Менме, къоркъмагъыз—деди.

51. Эм да аланы джанларына къайыкъгъа кирди; джел да шош болду. Ала да ичлеринден сеир, тамаша бола эдиле.

52. Аланы джюрекleri ташланыб болгъаны себебден, ётмеклени юслеринден сеирликни да англамагъан эдиле.

53. Алайдан кечиб Геннисарет джерине келиб, джагъагъа тиреледиле.

54. Ала къайыкъдан чыкыгъанлай, олсагъат алайыны халкъы, Аны таныб,

55. бютюн ол тегерекге айланыб, Ол болгъан джерге ауругъанланы келтириб башлайдыла.

56. Эм да Ол къалайгъа келсе, — шахаргъа, элге, башха джерге болсун—алайгъа, ауругъанланы ачыкъ джерлеге салыб, алагъа, башха болмаса да, Кесини киимини кыйырын джет-дирлигин Андан тилей эдиле; эм да Аннга кеслерин тииргенле аурууларындан арытыла эдиле.

Джетивчи башы

1 Фарисейле Иссаны сохталарын кьолларын джуумай ашагъан бла терслейдиле. 6 Исса да фарисейлени, инсан адетлер ючюн Аллахны буюрукъларын бузгъа: бла айыблайды. 15 Ол инсанны кирли этген не зат болгъанын англатады. 25 Сиффиникиялыны кызыны ичинден шайтанны кыстау. 32 Сангъау-тилкъауну сау болгъаны.

1. Фарисейле бла Иерусалимден келген китабчыладан бир къаумла Иссагъа джыйыладыла

2. эм да, Аны сохталарындан бир белегини джуулмагъан кьоллары бла ётмек ашагъанлары кёрюб, айыб этедиле.

3. Нечюл десенг, фарисейле эм бютюк Иудейле, къартларыны адетлерин тутта, кьолларыни иги джуумай ашамайдыла;

4. эм базардан къайтсала да, кьол-бет чайкъамай ашамайдыла. Андан башха да, ала кёб затны туттадыла: аякъларыни, чёмюшлерин, къазанларыни, тепсилерин таймаздан джуадыла.

5. Андан сора фарисейла бла китабчыла Иссагъа: Сени сохталарынг, къартланы адетлерин тутмай, джуулмагъан кьоллары бла нек ашайдыла?—деб сорадыла.

6. Ол да алагъа бу джуабны береди: Исаия сизни экибетли-лигизни юсюнден былай керти айтхан кёреем: »была мени ауздан сыйлайдыла, джюреклери уа менден узакъдады;

7. алая, мени бошуна сыйлайдыла, кеслери инсан окъуу-ланы, адетлени юрете тургъанлай« (Исаия 29:13);

8. нечюн десегиз, Аллахны буюругъун кёюб, инсан джорукъланы тутасыз, чёмюшлени, аякъланы джуасыз, да-гъыда аллай кёб башха затланы этесиз.

9. Дагъыда алагъа: кесигизни адетлеригизни тутар ючюн, Аллахны осиятларын атханыгъыз игимиди?

10. Аны ючюн Муса да былай айтханды: »атанга, ананга хурмет эт«; эм да »атасына неда анасына аман сёлешген ёлтюрюсюн«. (Исход 20: 12; 21: 17).

11. Сиз а айтасыз: ким атасына неда анасына: »сен менден хайырланыргъа боллукъ зат къурманды, ол а—Аллахха сау-гъады«—десе,

12. сиз аны кесини атасына неда анасына болушур борчун-дан бошлаб кёюсиз;

13. былай бла да Аллахны сёзюн кесигиз салгъан адет бла аушдурасыз; дагъыда аллай башха кёб зат этесиз.

14. Сора бютюн халкъны чакъырыб: барыгъыз да Мени тынглагъыз эм англагъыз—деди.

15. Адамны ичине тышындан кирген бир зат аны кирлерик тюлдю; аны кирлерге боллукъ аны ичинден чыкыгъан затды.

16. Эштирге кёулакълары болгъан, эштсин!

17. Сора Ол халкъдан айырылыб юйге кирпенлей, Аны сохталары Аннга ол айтыуну юсюнден сордула.

18. Ол алагъа: сиз да былай ангысызмы болдугъуз? ты-шындан адамны ичине кирген зат аны кирлемезлигин сиз къалай англамайсыз?

19. нечюн десегиз, аны джюрегине кирмейди, хатхусуна киреди, хатхудан тышына чыкыгъан бла хар тюрлю аш ариу-ланган этеди.

20. Мынданары да былай айтды: инсанны ичинден чык-ыгъан затды аны кирлетген;

21. нечюн десегиз, инсанны ичинден джюрегинден аман умутла, зиналыкъ, мурдарлыкъ излемле чыгъадыла; аны кибик:

22. уручулукъ, улхучулукъ, джаманлыкъ, хийла, фитна, заркёзлюк, Аллахха къаршчы сёлешмек, уллукёллюк, акъылсызлыкъ.

23. Бютюн бу аманлыкъла ичден чыгъадыла, инсанны де джииргенчли этедиле.

24. Былайдан айырылыб, Исса Тир бла Сидон джуртларына келди эм да бери келгенин киши кёрмесин — деб бир юйге кирди; алая джашыныб къалалмады;

25. нечюн десенг, къызы акъылындан чыгъыб болгъан бир къатын, Иссаны хапарын эштиб, келиб Аны аякъларыны альна джыгъылады;

26. ол къатын а меджисуу эди эм Сирофиникиялы эди; Андан тилеб къызыны ичинден шайтанны чыгъартыргъа излей эди.

27. Алая Исса аннга: алгъын сабийлени тойдур: сабийлени ётмегин алыб итлеге атхан иги тюлдю—деди.

28. Ол да Аинга джуабха: алайды, Рабби, итлеге тепси тюбюнде сабийледен къалгъанны атарла—деди.

29. Ол дагъыда къатынга: бу сёз ючюн, бар; шайтан къызынгы ичинден чыкыгъанды—деди.

30. Къатын да, кесини юйюне келиб, къызын, шайтан ичинден чыгъыб, орунда джатыб тургъанлай табды.

31. Тир бла Сидон джуртларындан чыгъыб, Исса энтда Галилей тенгизине Оншахарланы джерлерини юсю бла кетди.

32. Былайда Аннга бир санграу-тилкъауну келтириб, къолун салыб сау этерин Андан тиледиле.

33. Исса, аны халкъдан бир джанына алыб, Кесини бармакъларын аны къулакъларына салды эм да, тюкюре, аны тилине тийди;

34. сора, кёкге къарай ахсыныб, аннга былай айтды: «эффафа» (ачыл деген магъанада).

35. Олсагъат аны эштиую ачылды, тилини да байламлары бошланыб, ачыкъ сёлешиб башлады.

36. Исса да муну юсюнден бир башхасына джукъ айтылмазлыгъын буюрду. Алая, Ол не къадар айтмагъыз—десе да, ала андан да къызыгу джая эдиле.

37. Эм да уллу тамаша болуб, хар затны иги этеди: санграу-ланы эштгенле этеди, тилсизлени—сёлешгенле этеди—дей эдиле.

Сегизинчи башы

1 Кёб халкъны сеир тукъум тойдуруу. 10 Исса фарисейлеге ышанла кёргюзюрге унамайды. 14 Ол Кесини сохталарына, фарисейле бла иродчуланы кьорлукъларындан сакъ болургъа буюрукъ береди 22 Сокъурну кёзлери ачыладыла. 27 Исса Кесини сохталарына: халкъ Мени кимге санайды эм сиз кесигиз Мени кимге санайсыз—деб сорады. 29 Пётрну инанганы. 31 Исса Кесини инджирын, ёллюгон эм да тириллин аллындан айтады. 34 Ол Аны джолун тутууну шартларын англатады.

1. Кёб халкъ джыйылыб, алагъа ашаргъа джукъ болмагъан бир кюнледе, Исса, Кесини сохталарын чакъырыб, алагъа:

2. юч кюнден бери Мени къатымда тургъан халкъны ашар заты болмагъанына Мен ачийма;

3. ашатмагъанлай аланы юйлерине джиберсем, джолда къарыусуз боллукъдула, нечюн десегиз, аладан бир къауму узакъдан келгенди—деди.

4. Аны сохталары Аннга: былайда къумтюзюнде аланы тойдурур къадар ётмек ким алааллыкъды?—деб джуаб бердиле.

5. Ол да алагъа: ненча ётмегигиз барды?—деб сорду. Ала да: джети—дедиле.

6. Олзаман халкъгъа джерге олтурургъа буюрукъ берди; эм да джети ётмекни алыб, дуа да этиб, сындырыб, халкъгъа чачар ючюн Кесини сохталарына берди; ала да халкъгъа юлешдиле.

7. Аланы бираз чабакълары да бар эди; дуа этиб, Ол аланы да халкъгъа юлеширге буюрду.

8. Ашадыла эм да тойдула; къалгъан кесекледен да джети четенни толтурдула.

9. Ашагъанланы саны уа тёрт минг чакълы бола эди. Андан сора халкъны да ашырды.

10. Олсагъат Кесини сохталары бла бирге къайыкъгъа миниб, Далмануфа джуртуна келди.

11. Аллына фарисейле чыгъыб, Аны бла даулашыб башладыла эм да, Аны сынаб, кеслерине кёкден ышанла кёргюзюрюн изледиле.

12. Ол да, терен ахсыныб: неге керекди бу тёлюге ышанла? Кертисин айтама сизге, бу тёлюге ышанла да бериллик тюлдюле—деди.

13. Сора аланы кѳоюб, дагъыда кѳайыкѳгъа миниб, аргъы джагъагъа тебреди.

14. Аны сохталары былайда ѳтмекле алыргъа унутдула, кѳайыкѳда биргелерине да бир джангыз ѳтмекеден сора башха джокѳ зди.

15. Ол а алагъа: зслегиз, фарисейлени кѳорлукѳларындан, Иродчуланы кѳорлукѳларындан кесигизни сакѳлагъыз—деб осият зте зди.

16. Ала да кеси араларында тюшюне: алай зсе, бизни ѳтмегиз джокѳду—дей здиле.

17. Исса, аланы айтханларын англаб, алагъа: сизни ѳтмегиз джокѳду—деб неге тюшюнесиз? Эм да англамаймысыз? сизни джюреклеригиз знтда ташланыбмы турадыла?—деди.

18. Кѳзлеригиз бола тургъанлай, кѳрмеймисиз, кѳулакѳларыгъыз бола тургъанлай зштмеймисиз? Эм зсигиз джокѳмуду?

19. Мен беш ѳтмекни беш минг кишиге юлешгенимде, сиз кѳалгъан кесекледен ненча четенни толтургъан здигиз? Ала да Аннга: онзкини—дедиле.

20. Джетини тѳрт минге бергенибизде уа, кѳалгъан кесекледен ненча четенни толтургъан здигиз? Ала да: джетини—дедиле.

21. Дагъыда Исса алагъа: знди кѳалай англамайсыз?—деди.

22. Сора Исса Вифсаидагъа келеди; былайда Аннга, бир сокѳурну келтириб, аннга бир тий—деб тилейдиле.

23. Исса, аны кѳолундан тутуб, злден тышына чыгъарады зм да, аны кѳзлерине тюкюрюб, кѳолларын да аннга салыб: джук кѳремисе?—деб сорду.

24. Ол да, кѳараб, былайдан озгъанланы тереклеча кѳреме—деди.

25. Сора джангыдан аны кѳзлерине кѳолларын джетдирди зм кѳараргъа буюрду. Алай бла ол сау болду зм да хар затны джарыкѳ кѳрюб башлады.

26. Андан сора Исса аны юйюне джибере, аннга: злге кирме зм злде кишиге хапар айтма—деди.

27. Исса алайдан Кесини сохталары бла Филипп Кесарияны, злдерине кетди. Джолда бара, Ол Кесини сохталарына: адамланы айтханлары бла Мен кимме?—деб сорду.

28. Ала да былай джуаб бердиле: Креститзтиучю Ахияса, бир башхаларына кѳре—Илиясса, дагъыда бир башхаларына керѳ—пайгъамбарладан бирисе.

29. Дагъыда Ол алагъа: сиз а Мени кимге санайсыз?—деб сорду. Пётр Аннга джуабха: Сен Христосса—деди.

30. Исса да алагъа, Кесини юсюнден башхалагъа джукъ айтмагъыз—деб къаты буюрукъ берди.

31. Андан сора Ол, Инсанулуну кёб инджиуле чегерин, къартла, башпопла, китабчыла джанындан терсге саналлыгъын, ёлтюрюллюгюн, ызы бла юч кюнден сора тириллигин сохталарына англатыб башлады.

32. Муну юсюнден Ол ачыкъ сёлеше эди. Алая Пётр Аны арлакъ алыб, Аннга къаршчы сёлешиб башлагъанды.

33. Исса да Кесини сохталарына бурулуб, Пётргъа сёлеширге эркинлик бермей: кери тур Менден, шайтан, сен Аллахны затлары хакъында болмай, инсанланькъыладан тюшюнесе—деди.

34. Исса халкъны Кесини сохталары бла бирге къатына чакъырыб, алагъа: Мени ызымдан келирге излеген ким эсе, ол кесинден чыкъсын эм да къачын алыб Мени ызымдан келсин;

35. нечюн десегиз, кесини джанын къорургъа излеген ким эсе, ол аны тас этерикди; Мени эм Инджил ючюн кесини джанын тас этген а, аны сакъларыкъды:

36. нечюн десегиз, бир адам бютюн дюняны къолуна джыйса да, кесини джанына заран бергенден сора, аннга не файда келир?

37. неуа адам кесини джанын не бла джулалыр?

38. нечюн десегиз, бу зина эм гюнах ишлеучю тёлюню ичинде Менден эм да Мени сёзлеримден ким ыйлыкъса, Инсанулу да, Кесини Атасыны къудрети бла, сыйлы Мёлеклери бла бирге келген заманда, андан ыйлыгъырыкъды.

Тогъузунчу башы

2 Иссаны сыфаты тюрленди. 11 Ол Кесини сохталарына Илиясны келлиги хакъында билги береди. 14 Сангъау бла тилсизден шайтанны къысталгъаны. 30 Исса Кесини ёллюгюн эм тириллигин эртдеден айтады. 35 Сабийни юлгю эте, Ол керти уллулукъгъа къалай джеттиширге боллугъун юретеди: 39 бизге къаршчы болмагъанлагъа тёзюмлю болургъа кереклиди деб айтады, 42 эм да алдатыучу затланы къоркъунч магъаналарын кёрюзеди.

1. Дагъыда алагъа былай айтды: кертисин айтама сизге: былайда сюелгенлени ичинде, Аллахны Патчахлыгъыны бютюн къудретин кёргюнчю дери, ёлюмню ачысын сына-мазлыкъла бардыла.

2. Эм да алты кюн кечгенден сора Исса, Пётрну, Иаковну, Иоанны да биргесине алыб, аланы кеслерин айры бир миик таугъа ёрлетди, Кесини да аланы алларында башха сыфаты тюрленди.

3. Аны киимлери джылтыраукъ бет алдыла, джер юсюндеги бояучула бояйялмазча, къар кибики, чыммакъ-акъ боллдула.

4. Эм да олсагъат алайгъа Илияс, Муса бла бирге, чыкъды эм Исса бла ушакъ этиб тебретиле.

5. Бу кёзюуде Пётр Иссагъа былай айтды: Рабби! бизни ючюн былайда болмакъ игиди; юч джабыу этеик: Сеннге бирин, Мусагъа бирин, бирин да Илиягъа.

6. Нечюн десенг, башха не айтырын билмей эди: къоркъудан шашыб эдиле.

7. Олсагъат бир булут келиб, аланы юслерин джабды эм да ол булутну ичинден бир тауш: «Бу Мени сюйюлген Уланымды: Аннга тынглагъыз» — деди.

8. Олсагъат огъуна тёртджанларына къараб, джангыз Иссадан башха къатларында киши кёрмедиле.

9. Ала таудан эне туруб, Исса алагъа, былайда кёргенлерин, Инсанулу ёлюмден тирилгинчи, кишиге билдирмезге буюрду.

10. Ала да бу сёзюу тутта, бирбирлерине, ёлюмден тирилмек деген неди — деб сора эдиле.

11. Эм да Иссагъа сордула: китабчыла, эм алгъын Илияс келликди дей эдиле да?

12. Ол д аалагъа джуабха: кертиди, эм алгъын Илияс келиб хар затны джараштырыргъа керекди; Инсанулу да, Аны юсюнден джазылгъаны кибики, кёб инджирге эм да сыйсыз этилрге керекди;

13. алая сизге айтама, Илияс келгенди эм да, аны юсюнден джазылгъаны кибики, аннга кеслери излегенни этгендиле.

14. Сохталарына келгенлей, аланы тегереклерине кёб халкъ эм да китабчыла джыйылыб, ала бла даулаша тургъанларын кёредиле.

15. Олсагъат Иссаны кёрюб, бютюн халкъ сеир болады эм, къатына келиб, Аны саламлайды.

16. Ол китабчылагъа: нени юсюнден даулашасыз ала бла? — деб сорду.

17. Биреу халкъдан чыгъыб джуабха: Устазым! мен Сеннге тили тутулгъан джашымы келтирдим:

18. къалайда тутса, алайда аны джерге къаплайды, аузундан кёмюкле келедиле, тишлерин бирбирине къысыб чыкъырдатады, эм къурушады; мен Сени сохталарынга, аны ичинден шайтанын къыстагъыз—дедим, алай болгъанлыкъгъа ала джукъ этелмедиле.

19. Аннга джуаб эте, Исса былай айтды: ой, имансыз тукъум! сизни бла не къадар къаллыкъма? не заманнга дери тэзерикме сизге? келтиригиз аны Меннге.

20. Иссагъа аны келтиредиле. Ауругъан Аны кёрюр-кёрмез, шайтан аны титретди, ол да джерге джыгъылыб, аузундан кёмюклери келе, ары-бери аунады.

21. Исса да аны атасына: бу не замандан бери былайды? — деб сорады. Ол да: сабийлигинден бери;

22. эм да аны джояр ючюн, шайтан аны отха, суугъа да атханды; алая, къолунгдан келлик эсе, бизге джанаурут да, болуш — деди.

23. Исса аннга: къолунгдан келгенича инансанг, инанганнга хар зат берилрге боллукъду — деди.

24. Джашны атасы да, кёзлеринде джыламукълары бла: инанама, Раббим, болуш мени инамсызлыкъыма — деб къычырды.

25. Исса да, Кесине халкъны чабыб келгенин эслеб, шайтаннга былай айтды: эй тилсиз-санграу шайтан! Сеннге буюрукъ береме, чыкъ аны ичинден эм да мынданары аннга кирме!

26. Ол да, къычырыкъ эте эм джашны титрете, чыкъды; джаш да ёлгенча болду, керти да бир кёбле, ол ёлюб бошагъанды — деб айтдыла.

27. Алая Исса, аны къолундан тутуб, ёрге къобарды; ол да кеси аякъ юсюне турду.

28. Исса юйге киргенлей, Аны сохталары, киши болмадан Аннга: биз нек къыстаялмадыкъ аны? — деб сордула.

29. Ол да алагъа: ол тукъум дуадан эм оразадан башха зат бла чыкъмайды — деди.

30. Алайдан чыгъыб, Галилеядан ётуб тебретиле; Исса уа былайда Кесин киши танырын суймей эди.

31. Нечюн десегиз, Ол сохталарын юрете, алагъа: Инсанулу адам къоллагъа берилликди, Аны ёлтюрлюкдюле, ёлтюрюлгенинден сора юч кюнден тирилликди—деб англатаэди.

32. Алая сохталары ол сёзлени англаялмадыла, Аннга соорургъа да къоркъдула.

33. Капернаумгъа келди; юйде олтургъан кёзюулеринде Ол сохталарына: джолда келе кеси арагъызда нени юсюнден сёлеше эдигиз? — деб сорду.

34. Джолда келе бирбирлери бла, ким уллуду деб, сёлешгенлери ючюн, ала джукъ айтмай тынгладыла.

35. Сора, олтуруб онэкини Кесине чакъырыб, алагъа былай сёлешди: биринчи болургъа суйген барындан артда эм барына джумушчу болургъа керекди—деди;

36. эм да бир сабийни алыб, аланы алларына салды, сора аны къучакълаб, алагъа былай айтды:

37. Мени атым бла быллай сабийледен бирин алгъан, Мени алады; Мени алгъан а, ол Мени тюл да, Мени Ийгенни алады.

38. Былайда Иоанн Иссагъа: Устазым! биз, Сени атынг бла шайтанланы къыстагъан, алая бизни ызыбыздан келмеген бир адам кёрдюк; бизни ызыбыздан келмегени ючюн биз аннга чырмау этдик—деди.

39. Исса да былай айтды: чырмаулукъ этмегиз аннга; нечюн десегиз, Мени атым бла сеирлик этген адам, ызы бла Мени сёгеллик тюлдю.

40. Нечюн десегиз, сизге къаршчы келмеген, сизни джаныгъыздады.

41. Эм да Мени атым бла сизге, Христоснукъула болгъаныгъыз ючюн, бир аякъ суу берген адам да, кертисин айтама сизге, кесини суабын тас этерик тюлдю.

42. Алая биреу Меннге инанган бу гитчеледен бирин джангылта эсе, аны бойнуна тирмен ташны байлаб тенгизге атхан, аны этген гюнахындан дженгил боллукъду.

43. Эм да сени къолунг сени джангылырынга себеб бола эсе, кес аны; джашаугъа чолакъ болуб кирсенг, эки къолунг бла джаханимге, сёнмез отха киргенден эсе, игиди,

44. анда уа аны къурту ёлмейди, оту да сёнмейди.

45. Аягъынг сени джангылырынга себеб бола эсе, аны да кес: джашаугъа асхакъ болуб кирген, эки аягъынг бла джаханимни сёнмеген отуна киргенден эсе, игиди;

46. анда уа аны къртурту ёлмейди, оту да сёнмейди.

47. Неуа сени кёзюнг сени джангылырынга себеб бола эсе, чыгъар аны: бир кёзюнг бла Аллахны Патчахлыгъына кирсенг, эки кёзюнг бла отлу джаханимге атылгъандан эсе, игиди,

48. анда уа аны къртурту ёлмейди, оту да сёнмейди.

49. Нечюн десегиз, хар бири от бла тузланыр, хар бир кърманлыкъ да туз бла тузлыр.

50. Туз иги затды; алая туз тузлугъун тас этсе, аны не бла тюзетирсиз Ичигизде туз тутугъуз, арагъызда да джарашыулукъ тутугъуз.

Онунчу башы

1. Исса айырылыу меселени англатады, 13 сабийлеге алгъыш этеди, 17 бай адамны ёмюрлюк джашауа кёчерге юретеди, 23 эм байлыкъны къркзуулу джанларын сохталарына англатады. 29 Христос бла Инджил ючюн бир зат кёйгъанлагъа бериллик уллу сауагъала. 32 Исса Кесини ёллюгюн эм да тириллигин аллындан билдиреди. 25 Иаков бла Иоанны тилеклери. 42. Исса сохталарына, аны джолун тутханланы уллулукълары бийлик эм оноу этиуде болмай, тёзюмде эм да инсанлагъа джарауда боллугъун англатады. 46 Иерихонга баргъан джолда сокур Вартимейни сау этилгени.

1. Андан чыгъыб, Исса Иорданны ары джанында, Иудеяны джерлерине киреди. Мында да джангыдан Аннга халкъ джыйылады; эм да, Кесини адетича, Ол джангыдан юретиб башлайды.

2. Фарисейле да, Аны къатына келиб, Аны кёзгъар ючюн: эр къатындан талах этиб айырылыргъа боллукъмуду? — деб сорадыла.

3. Ол да алагъа джуабха: Муса сизге не буюргъанды? — деди.

4. Ала: Муса, талах къагъыт джазыб, айырылыргъа эркинлик бергенди — дедиле.

5. Исса да алагъа джуабха былай сёлешди: ол сизни къатыджюрек болгъаныгъыз ючюн бергенди сизге аллай осиятны;

6. аллындан джаратхан кёзюуда Аллах аланы эркиши эм тиширыу джаратханды (Быт. 1: 27).

7. Анычюндю адамны кесини атасындан, анасындан айырылыб,

8. барыб кесини къатынына байланыб, алай бла экиси да бир тёнгек болуб кългъанлары (Быт. 2: 24), бу себебден ала энди эки тюл да, бир боладыла.

9. Да айтханыбыз кирик, Аллах бирлештиргенни, инсан айырмазгъа керекди.

10. Юйде Аны сохталары джангыдан къайтарыб ол затны сордула.

11. Ол да алагъа былай сёлешди: кесини къатынындан айырылыб, башха къатын бла юйленген зиналыкъ этеди.

12. Бир къатын да, кесини эринден айырылыб, башхасы бла юйлене эсе, ол да зиналыкъ этеди.

13. Ол кълун тирир ючюн, Аннга сабийлерин келтириб тебрёйдиле; сохталары уа аланы тыя эдиле.

14. Аны кёрюб, Исса ачыуланды эм сохталарына былай айтды: сабийлени Меннге келирге кълюгъуз, алагъа тыйгъыч болмагъыз, Аллахны Патчахлыгъы аланыкълды.

15. Кертисин айтама сизге, Аллахны Патчахлыгъын, сабийле кирик, кълбыл этмеген адам, аннга кираллыкъ тюлдю.

16. Эм да аланы кълчакълаб, кълларын алагъа тиирди эм алагъа иги дуа этди.

17. Исса джолгъа чыгъа туруб, бирёу Аны кълтына чабыб келиб, Аны аякъларыны аллында джерге тобукъланыб: суаблы Устаз! ёмюрлюк джашау табар ючюн, мен нетерге керекме? — деб сорду.

18. Исса да аннга былай айтды: Меннге суаблы атны нек атайса? Сынгар бир Аллахдан башха суаблы джокълду.

19. Осиятланы билесе: зиналыкъ этме; ёлтюрме; урлама; джалгъан шагъатлыкъ этме; кишини джанына тайме; кесинги атангы, анангы сыйла (Исход 20: 12 — 17).

20. Ол да Аннга джуабха: Устазым! аланы барын да мен джашлыгълымдан бери тутам — деди

21. Исса, аннга кълараб, аны джаратыб, былай айтды: сени джетишмеген бир затынг барды: бар, бютюн болгъланынгы сат да, джарлылагъа юлеш, ол заман байлыкълны кёлде табарыкълса; кесинг да, кълунга кълчынгы алыб, Мени ызымдан кел.

22. Ол а, ол айтылган сёзю джаратмай, мыдах болуб айырылды, нечюн десегиз, аны уллу мюлюкю бар зди.

23. Исса да, тегерегине кьараб, Кесини сохталарына: байлыгы болганлагьа Аллахны Патчахлыгына кирмек кьалай кьыйынды — деди.

24. Сохталары Аны сёзлеринден кьоркьгандыла. Исса дагыда алагьа джуабха: балаларым! байлыкьгьа ышанганлагьа Аллахны Патчахлыгына кирген калай кьыйынды!

25. Байны Аллахны Патчахлыгына кириринден зсе, тюени инени кёзюнден ётери тынчды—деди.

26. Сохталары уа, мардадан тышында сеир болуб, кеси араларында: да ким кьутулургьа боллукьду? — дей эдиле.

27. Исса, алагьа кьараб: инсанлагьа ол имкянсызды, Аллахха уа хар имкян болур; нечюн десегиз, Аллахны бютюн имкянлары барды — деди.

28. Сора Пётр Аннга: ма, биз, хар затыбызны кьоюб, Сени ызынгдан айланабыз—деб сёлешиб балшды.

29. Исса да джуабха былай айтды: кертисин айтама сизге: Мени ючюн, Инджил ючюн не юююн, не кьарнашларын, не згечлерин, не атасын, не анасын, не кьатынын, не сабийлерин, не да джерин кьойган адамладан,

30. артыкьлыкьла джюрюген эндиги заманда, джюз кьат кёб юй, кьарнашла да, згечле да, атала да, анала да, сабийле зм да джерле, аны бла бирге келлик дуняда ёмюрлюк джашау алмай кьаллыкь адам джокьду.

31. Алая бир кёб алчы артчы, артчыла да алчы боллукьдула.

32. Ала, Иерусалимге ёрлей, джолда барган кёзюуде, Исса аланы алларында бара зди, ала уа Аны ызындан бара кьоркьуугьа кире здиле. Онскини Ол Кесине чакьырыб, Кесине боллукьну алагьа англата зди:

33. ма, биз Иерусалимге чыгьабыз, Инсанулу да башпопла бла китабчылагьа сатыллыкьды; ёлюмге махкеме этиб, Аны меджисуулагьа берликдиле;

34. ала Аны хиликге зтерикдиле, Аны тюерикдиле, Аннга тюкюрлюкдюле, Аны ёлтюрлюкдюле; Ол да ючюнчю кюнюнде тирилликди.

35. Олсагьат Аннга Зеведейни джашлары Иаков бла Иоанн келиб былай айтадыла: Устаз! Сен биз излеген бир затны зтеринги тилейбиз.

36. Исса да алагъа: Мен сизге этерча не излейсиз?—деди.

37. Ала да Аннга: Сени уллулугъунга джуукъда, бирибизге Сени онг джанынга, башхабызгъа да сол джанынга олтуругъа эркинлик бер—дедиле.

38. Алая Исса алагъа: не тилегенигизни билмейсиз; Мен ичген аякъдан ичерикмисиз, Мен крестит этилгенча крестит этилликмисиз?

39. Ала да: этерикбиз—деб джуаб бердиле, Исса да алагъа: Мен ичген аякъны сиз да ичериксиз, Мени крестит этилгеним бла да крестит этилликсиз;

40. алая Мени онгум бла солума олтурмакъ Мени эркинлигимде тюлдю, ол кимге буюрулгъан эсе аннгады.

41. Муну эштиб, он сохта Иаков бла Иоаннга кызадыла.

42. Исса да, аланы Кесине чакъырыб, алагъа былай селешди: Сиз билемисиз, кеслерин халкъланы бийлери санагъанла алагъа иелик этедиле, аланы баш оноучулары да алагъа опоу этедиле.

43. Алая сизни арагъызда алай болмасын, сора сизни арагъызда уллу болургъа суйген бар эсе, ол сизни джумушчугъуз болургъа керекди;

44. сизни арагъызда биринчи болургъа излеген бар эсе, ол барыгъызгъа къул болсун;

45. нечюн десегиз, Инсанулу да башкала Аннга къуллукъ этер ючюн келмегенди, Ол кёблеге къуллукъ этер ючюн эм аланы къутхарыр ючюн Кесини джанын берирге келгенди.

46. Иерихоннга келдиле. Ол Кесини сохталары эм кёб халкъ бла бирге Иерихондан чыкъгъан кёзюулеринде, Тимейни джашы сокъур Вартимей, садакъа тилей, джол юсюнде олтуруб тургъанды.

47. Келген Исса Назаретли болгъанын эштиб, ол: Исса, Даутну Джашы! джазыкъсын мени—деб кычырыб, селешиб башлагъанды.

48. Бир кёбле аны селешгенин тыяргъа кюрешедиле; алай болгъанлыкъгъа ол алгъындан да бек: Даутну Джашы! джазыкъсын мени—деб кычырыб турады.

49. Исса тохтагъанды эм да аны Кесине чакъырыргъа буюргъанды; сокъурну чакъырадыла эм аннга: къоркъма, ёрге тур, чакъырады сени—дейдиле.

50. Ол юсюнден тыш киймин атады эм да, ёрге туруб, Иссаны къатына келеди.

51. Аннга джуаб эте, Исса: Менден сен не излейсе?—деб сорады. Сокъур да Аннга: Устаз! кёзлерими кёрюрлерин излейме—деди.

52. Исса да аннга: бар, сени иманынг сени къутхарды—деди. Ол да, олсагъат кёзлери ачылыб, Иссаны ызындан джолгъа чыкъды.

Онбиринчи башы

1 Исса Христосну уллу сый бла Иерусалимге киргени. 12 Кёгетсиз инджир терекге этилген къаргъыш. 15 Исса храмны ариулайды. 22 Аллахха болгъан инам-сеирликле болдурады. 25 Кечмеклик малсыз керек болады. 27 Исса фарисейлени Кесинден хисаб излегенлерини хакъсыз болгъанын алагъа кёрюзеди.

1. Алайдан чыгъыб Иерусалимге, Виффагиягъа, Вифаниягъа, Елеон тауна джуукълашханлай, Исса Кесини эки сохтасын ииб,

2. алагъа былай айтады: ол аллыгъыздагъы элге туура барыгъыз; аннга кире туруб, сыртына хич киши минмеген бир джаш эшекни, тагъылыб тургъанлай, табарыкъсыз; аны алайдан бошлаб бери келтиригиз,

3. эм да биреуню сизге: »сиз не этесиз?« дегени болса, ол Раббиге керекди—деб джуаб беригиз; ол иер аны бери—деди.

4. Барадыла ала, эм орамда бир эшикни аллында, тагъылыб тургъан джаш эшекни табыб, алайдан аладыла.

5. Алайда сюелиб тургъанла да былагъа: не этесиз, эшекчикни тагъылгъан джеринден нечюн тешесиз?—деб сордула.

6. Была да Исса буюргъанча айтадыла; ала да быланы бошлайдыла.

7. Эшекчикни алайдан Иссагъа келтирдиле, эм аны сыртына кеслерини киимлерин саладыла; Исса да аннга минеди.

8. Бир кёбле кеси киимлерин джолгъа джайдыла, башхалары да терекледен чырпыланы кесиб алыб джолгъа джайдыла.

9. Аллындан баргъанла, артындан келгенле да кычырыб: осанна!¹⁾ Раббини аты бла келген мубарекди!

¹ Осанна — игилик бер — деген магъанада алгъыш

10. Раббини аты бла келген атабыз Даутну Патчахлыгъы мубарекди! Миикледе осанна! — дей эдиле.

11. Былай бла Исса Иерусалимге келеди, эмда анда храмгъа²⁾ киреди; тегерегинде хар затха къараб, заман кеч болгъаны себебден, андан чыгъыб онэкилери бла Вифаниягъа барады.

12. Экинчи кюн, ала Вифаниядан чыкъгъанлай, Иссаны ашары келгенди;

13. узакъдан чапракълары бла джабыулу бир инджир терекни кёрюб, ашар кибик бир заты болурмеди—деб къатына келеди; алая аны чапракъларындан башха джугъу болмагъанын кереди; да инджир болур кёзюу да тюл эди.

14. Исса терекге: бюгюнден башлаб сенден киши ёмюрдде да кёгет ашамасын—дейди. Аны ол сёзлерин сохталары эштедиле.

15. Иерусалимге келдиле. Исса, храмгъа киргендей, аны ичинде сатыу - алыу этгенлени къыстаб башлады; ачхаауштуруучуланы столларын эм кёгюрчюн сатыучуланы шиндиклерин аудурду;

16. эм да храмны ичи бла ары - бери ташыугъа эркинлик бермеди.

17. Исса былай айта, халкъны юрете эди: «Мени юйюм бютюн миллетле ючюн дуа юйюдю» — деб джазылмагъанмыды? сиз а аны аманлыкъчыланы уясына бургъансыз. (Исаия 56: 7. Иерем. 7: 11).

18. Муну китабчыла бла башпепла эштиб, Иссаны джояр мадар излей эдиле; нечюн десегиз, бютюн халкъ Аны окъууна сеир болгъаны ючюн, Андан къоркъа эдиле.

19. Кеч болгъанлай а, Ол шахардан чыгъыб кетди.

20. Эртденбла, алайдан озуб бара, инджир терекни тамырына дери къуруб тургъанын кёрдюле.

21. Ол эсине тюшюб, Пётр Аннга: Рабби! къарачы, ол Сен къаргъагъан инджир терек къуу болуб турады—деди.

22. Исса да, аннга джуаб эте, былай айтды:

23. Аллахха инамыгъыз болсун. Кертисин айтама сизге: бу таугъа биреу: «кёлтюрюл да, тенгизге бат» деб, джюрегине да ишек келтирмей, аны алай боллугъуна да инанса, аны айтханы боллукъду.

2 Храм — «Аллахны юйю» деб аталгъан Иерусалимде уллу юй.

24. Ол себебден айтама сизге: дуагъызда не тилесегиз да, бериллигине инансагъыз, — ол сизге берилликди.

25. Сора дуагъа тургъан кёзюуюгюзде, биреуден кёлюгюз къалгъаны бар эсе, аны кечигиз, ол заманда Кёкледеги Атагъыз да сизни этген гюнахларыгъызны кечер;

26. кечмей эсегиз а, сизни Кёкледеги Атагъыз да сизни гюнахларыгъызны кечерик тюлдю.

27. Джангыдан Иерусалимге келедиле. Эм да Исса храмны ичинде айланган заманда, Аны къатына башпопла, китабчыла эм да къартла келиб,

28. Аннга былай сорадыла: этген затларынгы не изин бла этесе? не уа ким берди Сеннге бу затланы этерге эркинлик?

29. Исса да алагъа былай джуаб берди: Мен да сизге бир затдан сорайым, Меннге джуаб этигиз; олзаман Мен да сизге, аны кимни изни бла этгеними айтырма;

30. Ахияны крестит этиую кёкледенми болгъанды, огъесе адамладанмыды? Меннге джуаб беригиз — деди.

31. Ала да кеси араларында былай тюшюне эдиле: «кёкледен» десек, Ол бизге: «сора сиз аннга нек инанмагъан эдигиз?» — дерикди.

32. «Адамладан» деб айтыргъа да халкъдан къоркъа эдиле; нечюн десенг, ала бары да Ахия керти пайгъамбарды — деб инана эдиле.

33. Бу себебден Иссагъа: билмейбиз — деб джуаб бердиле. Олзаман Исса да алагъа: Мен да айтмам сизге аны не эркинлик бла этгеними — деб джуаб берди.

Онэкинчи башы

1 Гюнахлы джюзюмчюлени юслеринден айтыу. 17 Джасакъны юсюнден джорукъ: кесарныкъын кесаргъа, Аллахныкъы Аллахха. 18 Ол тирилгенни джалгъаннга санагъан сэддикейлени ётюрюклерин айгъакълайды. 28 Эм баш осиятланы белгили этеди. 38 Ол Кесини сохталарына, китабчыланы уллукёллюклерери бла экибетлиликлеринден къорунургъа керек болгъанларын англатды, 48 аланы эслерин бир джарлы къатынны уллу къурман этгене бёлдю.

1. Сора Исса алагъа айтыула бла былай англатыб башлады: бир киши джюзюм бачха орнатады, тегерегине буруу этеди, джюзюм сыкъгъан тегене джарашдырады, бир къараул юйчюк да къурады, ызы бла да аны джюзюмчюлеге ортакъ бериб кетеди.

2. Заман бла кесини джумушчусун бачхадан кегет алыб келсин — деб джюзюмчюлеге джибереди;

3. ала уа, аны тутуб тююб, джукъ да бермей, ызына ашырадыла.

4. Дагъыда ол алагъа башха джумушчусун джибереди; аны да, башын ташла бла тешиб, сыйсыз этиб ызына иедиле.

5. Дагъыда ол бир башхасын иеди: аны уа ёлтюредиле; быладан башха ийгенлеринден да бир бёлегин туюдиле, бир бёлегин да ёлтюредиле.

6. Эм ахырында, андан уялырла деген мурат бла, алагъа кесини джангыз суйген джашын джибереди.

7. Алай болгъанлыкъгъа, джюзюмчюле бирбирлерине: атасыны тюю аннга къаллыкъды; барайыкъ да ёлтюрейик аны, мюлкю да бизге къалыр — деб тиллешедиле.

8. Да айтханлары киби, аны да тутуб ёлтюредиле эм джюзюм бачхадан тышына атадыла.

9. Энди не этерикди джюзюм бачханы иеси? Келликди эм да, джюзюмчюлени ёлтюрюб, бачхасын башхалагъа берликди.

10. Сиз китабда джазылгъан бу сёзлени окъумадыгъызмы: «юй ишлеучюле джаратмай къойгъан таш мююшню башы болду:

11. бу — Раббиденди, ол бизни кёзлерибизге сеирлик затды» (Псал. 117: 22—23).

12. Ала Иссаны тутаргъа умут этедиле, алая халкъдан къоркъадыла; нечюн десегиз, ол айтыуну алагъа юлгюге айтылгъанын англайдыла; Аны къоюб алайдан къорайдыла.

13. Сора ызы бла Иссагъа, Аны сёз бла тузакъгъа тюшюрюрючюн фарисейле бла иродчуланы джибередиле.

14. Ала келиб былай айтадыла: Устазыбыз! биз билебиз, Сен тюзсе, бирисине да бетсинирге излемейсе, бир адамны айырыб къарамайса, харкимни Аллахны керти джолуна тюзетесе; кесаргъа¹⁾ джасакъ берирге тынчлымыды, тюлмюдю? берейкми биз, огъесе бермейкми?

1 Кесарь (цезарь) — эски Рим патчахланы титуллары.

15. Алая Исса, аланы экибетлиликлерин биле, алагъа: Мени джангылтыргъамы кюрешесиз? Мен кёрюр ючюн Меннге бир динар²⁾ келтиригиз — дейди.

16. Ала динар келтиредиле. Олзаман алагъа: бу сурат бла джазыу кимникиледиле? — деб сорады. Ала да: кесарныкъыладыла — дейдиле.

17. Исса да алагъа джуабха: кесарныкъын кесаргъа, Аллахныкъын Аллахха беригиз — дейди. Ала да сеирсинедиле.

18. Андан сора, ёлгенден сора тирилмек джокъду — деген саддукейле келедиле эм да Аннга былай сорадыла:

19. Устаз! Муса бизге былай джазгъанды: «биреуню къарнашы ёлюб, сабий да болмай, къатыны тул къала эсе, къарнашы аны къатынын алыб, ёлген къарнашына тёлю джетишдирсин». (Второзак. 25: 2)

20. Джети къарнаш бар эдиле: аладан бири къатын алды, ёле туруб а сабий къоймады;

21. къатынны экинчи къарнаш алды, алая ол да, сабий къоймадан, ёлдю; ючюньчю къарнашы да алай.

22. Ол къатынны джетиси да алдыла, сабий а къоймадыла. Къатын да аланы барындан сора ёлдю.

23. Энди къыямат кюн келиб, была бары да тирилген заманда, ол къатын къайсыныкъы болургъа керекди? нечюн десенг, ол аланы барыны да къатыны болгъанды.

24. Исса алагъа былай джуаб береди: сиз не Китаблада джазылгъанланы, не да Аллахны къудретин билмеденми тюцгенсиз джангылыч джолгъа?

25. нечюн десегиз, ёлгенле тирилгенден сора не къатын аллыкъ тюлдюле, не да эрге барлыкъ тюлдюле, ала, мёлекле кибик, кёкледе айланныкъдыла.

26. Ёлгенлени тирилликлери юсюнден а сиз Мусаны Китабында, Аллах кёкенден аннга: «Мен Ибрахимни Аллахыма, Исхакъны да Аллахыма, Якъубну да Аллахыма» — дегенин окъумадыгъызмы? (Исход 3: 6).

27. Аллах ёлгенлени Аллахы тюлдю, джашагъанланы Аллахыды; былай бла, сиз бек джангыласыз.

28. Бу даулашханланы эштиб, Иссаны да тюз джуабла бергенин кёрген, китабчыладан бири Аны къатына келиб, Иссагъа: осиятладан эм биринчиси къайсыды? — деб сорду.

2 Динарий — ол заманны ачхасы.

29. Исса да аннга бу джуабны берди: осиятладан биринчиси: «тынгла, Израил! Рабби Аллахыбыз — сынгар бир Раббиди;

30. Рабби Аллахынгы бютюн джюрегинг бла, бютюн джанынг бла, бютюн англамынг бла, эм да бютюн кючюнг бла суй»: ма буду биринчи буюрукъ (Второзак. 6: 4—5).

31. Экинчи осият да буду: «кесинги джуугъунгу, кесинги суйген кибик, суй»; быладан башха, быллай баш буюрукъ, джокъду.

32. Китабчы да Аннга былай селешди: иги Устаз! Сен кертини айтдын, Аллах джангыз бирди, Андан башха, Аны кибик джокъду;

33. эм да Аны бютюн джюрекден, бютюн джандан, бютюн къуввет бла сюерге керекди, эм да джуугъунгу, кесинги къалай сие эсенг, аны алай сюерге керексе — была бютюн къурман кюйдюрмеледен эм суаблыкъла этгенден да багъалыдыла.

34. Исса, аны акъыллы джуаб бергенин керюб, аннга: сен Аллахны Патчахлыгъындан узакъ тюлсе — деди. Андан сора уа Аннга соруу берирге киши базмады.

35. Храмда халкъны юретиуюн бардыра, Исса былай айта эди: Христос Даутну джашыды — деб китабчыла къалай айтадыла?

36. Нечюн десегиз, Даут кеси Сыйлы Рух бла: «Рабби Аллах мени Раббиме: сени тушманларынгы Сени аякъларынгы тюбюне салгъынчы, Сен Мени онг джанымда олтур» — дегенди. (Псал. 109: 1).

37. Былай бла, Даут кеси айтады Аннга Раббим — деб, сора Ол Даутну джашы къалай болур? Аны бу айтханларына кёб халкъ разылыкъ бла тынглай эди.

38. Исса, халкъны Кесини окъууна юрете туруб, былай атма эди: узун киимлени кииб джюрюрге суйген, халкъ джыйылыулада саламланы алыргъа суйген,

39. синагогалада алда олтурургъа эм да учалада биринчи орунда олтурургъа алышхан китабчыладан башыгъызны сакълагъыз;

40. ол тул къатынланы юйлерин ашагъанла эм кёзбау-лукугъа узун-узун дуа этгенле, къаты терсленикдиле — деди.

41. Сора Исса, ачха джыйылгъан кюбюрню къатына келиб, халкъны аннга къалай ачха атханына къарады. Байладан бир къауму кёб ата эди.

42. Алайгъа келген бир джарлы тул къатын да бир кодрант¹⁾ тутхан эки лепта салды.

43. Исса, Кесини сохталарын чакъырыб, алагъа: кертисин айтама сизге, бу джарлы тул къатын, ары ачха салгъанланы барындан эсе кёб салды.

44. Нечюн десегиз, башхала ачхалары кёблукден береди, ол а бютюн болгъанын, кесини ашарына кереклисин да береди.

Онючюнчю башы

1 Исса Иерусалимни оюллугъун, табигъат кыйынлыкъла боллугъун эм да, 9 Христос бла Инджил ючюн Аны сохталарын инджитириклерин аллындан айтады. 10 Инджил бютюн миллетле арасында англатылыргъа керекди. 14. Уллу бушуу. 24 Христоску келирини ышанлары 32 аны кюню эм сагъаты. Атадан башхалагъа ачыкъ тюлдю. 33 Исса Кесини сохталарын сакълыкъгъа эм да дуа этерге чакъырады.

1. Ол храмдан чыкыгъан кёзюуде, Аны сохталарындан бири Аннга: Устаз! бир къара, къаллай ташла, къаллай юйле (мекямла) бардыла! — деди.

2. Исса да аннга джуабха: кёремисе бу уллу юйлени? была бары оюллукудула, былайда таш юсюнде таш къаллыкъ тюлдю — деди.

3-4. Сора Исса Елеон таунда храмны туурасында Кеси джангыз олтургъан заманда, Пётр, Иаков да, Иоанн да, Андрей да Аннга: айт бизге, къачан боллукъду ол оюлуу, аны кёргюзген не ышан барды? — деб сордула.

5. Исса да, алагъа джуаб бере, былай айтыб башлады: сакъ болугъуз, бир башхасы сизни джангылтмасын;

6. нечюн десегиз, бир къаумла Мени атым бла келиб, Менме — деб бир кёблени джангылтыргъа боллукъдула.

7. Къазауатла юслеринден хапар эм къазауат сёзле эштсегиз, къоркъмагъыз: ала болургъа кереклидиле: алая ол ахыры тюлдю.

¹ Кодрант, лепта — ол заманны ачхалары.

8. Нечюн десегиз, миллет миллетге, патчахлыкъ патчах-лыкъгъа къаршчы къобарыкъды; джер-джерде джертебре-ниуле боллукъдула, ачлыкъла, чайкъалыула да боллукъдула. Бу аурууланы аллыды.

9. Алая сиз кесигизни эсегиз; сизни азаблаучу махке-мелеге берирге боллукъдула, синагогалада тюйерге эм да оно-учуланы, патчахланы алларында Мени ючюн сизни шагъатха сюерге боллукъдула.

10. Аллындан Инджил бютюн миллетлеге ауаз бла англа-тылыргъа керекди.

11. Сизни махкеме джерлерине элтиб тебреселе, анда не айтырыгъызыны аллындан тюшюнюб кюрешмегиз; ол сагъатда акъылыгъызда не болса, аны айтыгъыз: нечюн десегиз, айтхан сиз тюл да, Сыйлы Рух боллукъду.

12. Къарнаш къарнашы, ата балаларын ёлюмге берликди; балала да аталарына, аналарына къаршчы аякъланыб, аланы ёлтюрлюкдюле.

13. Мени атым ючюн бютюн бары сизни эрши кёрлюкдюле; ахырына дери чыдаялгъан къутуллукъду.

14. Даниил пайгъамбарны айтханы кибик, къоркъунч затны болмазлыкъ джерде тургъанын кёрсегиз, — окъугъан англа-сын, — ол заман Иудеяда джашагъанла таулагъа къачсынла;

15. юйню башында болгъанла, андан эниб, юйню ичинден ары-берибизни алабыз демесинле;

16. къырда болгъанла да, кеслерини киимлерин алыргъа — деб ызларына къайтмасынла.

17. Ол кюнледе къыйынлыкъны джетери буаз къатынла бла эмизик сабийлегеди!

18. Сизни къачыуугъуз къыш болмасын — деб тилек этигиз.

19. Нечюн десегиз, ол кюнледе, Аллах дуняны джаратхан-дан бери болмагъан, таб мындан сора да болмаз кибик, бир инджиу боллукъду.

20. Эм да Рабби ол кюнлени азалтмаса эди, джаны болгъан хич бир зат къутулалмаз эди; алая Ол Кеси сайлагъанланы хатери ючюн, ол кюнлени къысхартханды.

21. Ол кёзюуде сизге биреу: «ма, мында Христос» неуа: «ма, анда», — дегенликге инанмагъыз.

22. Нечюн десегиз, джалгъан христле бла джалгъан пай-гъамбарла чыгъыб, ышанла-сеирликле кёргюзе, инсанланы алдаб тебрерикдиле, къолларындан келсе, сайланганланы да.

23. Сиз а сакъ болугъуз: Мен сизге аллындан хар боллукъну айтдым.

24. Алая ол кыйын кюнледе, ол джунчуудан сора, кюн мутхузланлыкъды, ай да кесини джарыгъын берлик тюлдю,

25. джулдузла да кекден тюшерикдиле, кекледеги къудретле да салланныкъдыла.

26. Олзаманда Инсанулуну, уллу къудрет, уллу сый бла, булутлада келгенин керлюкдюле.

27. Ол кезюуде Ол да Кесини Мелеклерин джибериб, Кесини сайланганларын джерни учундан тутуб, кекню учуна дери, терт джанындан джыйдырлыкъды.

28. Инджир терегинден юлгю алыргъа керексиз: аны булчуклары джумушаб, чапракъ ачыб тебрей эселе, джаз джуукълашханын билликсиз.

29. Аны кибик сиз да, ол айтылгъан ышанланы кергенлеигизге, ол джуукълашханын, босагъада болгъанын билигиз.

30. Сизге кертиснин айтама: бу телю кетгинчи огъуна ол ишле боллукъдула.

31. Кек бла джер кетерле, алая Мени айтханларым кет-мезле.

32. Алая ол кюнню неуа ол сагъатны бир киши билмейди, не кекдеги Мелекле, не Джашы, джангыз Атасы билир.

33. Сакъ болугъуз, эслеб туругъуз, тилек этигиз, нечюн десегиз, ол заманны къачан джетерин биллик тюлсюз.

34. Бу, биреу юйюн кьююб джолгъа чыгъа, кесини джумушчуларына буюрукъ бергенге эм да аланы харбирине этер ишин кергюзгенге, эм эшик сакълаучусуна сакъ бол дегенге ушайды.

35. Да былай бла, сагъайыб туругъуз; нечюн десегиз, юйню иеси къачан келлигин билмейсиз, ашахмдамы, неуа кечеортасымы, хороз кычырамы, огъесе танг атыбмы;

36. билмей тургъанлай келиб, сизни джукълаб тургъанлайыгъызгъа табмасын.

37. Сизге не айта эсем, барына да аны айтама, уяу туругъуз .

Онтёртюнчю башы

1 Башпопла бла китабчыла Иссаны ёлтюрюрге тиллешедиле.

3 Бир къатын келиб Аны башына багъалы нард джауну тегеди.

10 Иуда Искариот кююш ачхалагъа Иссаны тасхасын бе-

реди. 12 Иссаны сохталары бла бирге этген ахыр шхууру. 22 Ашхам шхуур адетни салыннганы. 32 Исса Гефсимания бачхасында юч кере дуа этеди. 43 Иуданы утта бла этген сатлыкълыгъы. 46 Иссаны тутулгъаны. 50 Сохталары Аны къюуб къачадыла. 53 Башпопланы джанында Иссагъа махкеме этилгени. 66 Пётрну къайтханы.

1. Эки кюнден сора Пасха байрамы бла къорлукъсуз ётмеклени кёзюую келлик эди; башпопла бла китабчыла уа, Иссаны не хийла бла тутуб ёлтюреик — деб айлана эдиле;

2. алая, халкъ аякъланмаз ючюн, сынгар байрамда болмасын — дей эдиле.

3. Сора Исса Вифанияда келепен ауруулу Симонну юйюнде олтуруб тургъан бир кёзюуде, бир къатын бир акъ алебастр саутда, бек багъалы нард джауну келтириб, Аны башындан къуйду.

4. Алайдагъыладан бир къауму уа, ачыуланым бирбирлерине: ол багъалы затны нек сыраф этеди? — дедиле.

5. Аны, алай этгенден эсе, ючджюз динаргъа сатыб садакъачылагъа берсе файдалы эди — деб къатыннга мурулдадыла.

6. Исса да алагъа былай айтды: къююгуз аны, нечюн джунчутасыз аны? ол Мени ючюн игилик этди.

7. Садакъачыланым сиз хар заманда да табарсыз, излеген заманыгъызда да алагъа суаблыкъ этерсиз; Мени уа харкъуру да табалмазсыз.

8. Ол Меннге къолундан келгенни этди: Мени Санымы асралырындан алгъын джаулады.

9. Кертисин айтама сизге: бютюн дуняны Инджилден ауаз берилген джерлеринде бу къатынны этген заты да эскертилликди.

10. Онэкиден бири болгъан Иуда Искариот да, Иссаны тасхасын берир ючюн башпоплагъа барады.

11. Ала да аны эштиб къуанадыла эм аннга кюмюш ачхала берирге айтадыла. Ол да Аны бир таб заманда алагъа къалай берирем — деб излейди.

12. Къорлукъсуз ётмек бишириуню ал кюню, Пасха кёзуну кесе туруб, сохталары Аннга: пасха ётмекни къайда ашарыкъса, биз барым хазырлайыкъ — дейдиле.

13. Ол, Кесини сохталарындан экисин ашыра, алагъа былай айтады: шахаргъа барыгъыз, анда кёшун бла суу алым баргъан бир адам тюберикди; сиз аны ызындан барыгъыз,

14. эм да ол кирген юйню иесине: Устаз ийгенди, Ол Кесини сохталары бла Пасха ашаргъа боллукъ отоу къайсыды? — деб сорулгъуз.

15. Сора ол сизге хазыр, джарашдырылыб тургъан бир уллу отоуну кѳргюзюрюкдю; сиз да ашарыкъны анда хазырлагъыз.

16. Аны сохталары ол шахаргъа келдиле эм да, хар затны Ол айтханча табыб, Пасханы хазырладыла.

17. Ашхам болгъанлай, Ол онэкилери бла келеди.

18. Ала олтуруб ашай тургъан кѳзюуде Исса алагъа: кертини айтама сизге, сиз Мени бла ашагъанладан биригиз Мени сатарыкъды — дейди.

19. Ала мыдахланадыла эм да Аннга, бирбири ызындан: менми? менми? — деб башлайдыла.

20. Ол да алагъа джуабха былай айтды: сиз онэкини ичигизден биригиз, Мени бла бир табакъдан тириб ашагъанладан.

21. Инсанулу, Кесини юсюнден джазылгъаннга кѳре барлыкъды; алая Инсанулуну сатхан кишиге джетерик къыйынлыкъ ол къадар аурду, андан эсе туумай къалгъаны кѳб иги боллукъ эди.

22. Ала ашай тургъан кѳзюуде Исса, ѳтмекни алыб алгъыш этеди эм да, уакълаб алагъа бере, былай айтады: алыгъыз да ашагъыз; бу Мени Тѳнгегимди.

23. Ызы бла да аякъны алыб, шукур этиб, алагъа берди; андан да бары ичдиле.

24. Дагъыда Ол алагъа былай айтды: бу да Мени бир кѳбле ючюн тѳгюле баргъан джангы осиятдан Къанымды.

25. Кертисин айтама сизге: Мен мындан ары джюзюм кѳгетни суундан ичерик тюлме, Аллахны Патчахлыгъында джангы чагъырны ичер кюнге дери.

26. Андан сора бир зикир да этиб, Елеон тауна чыкъдыла.

27. Анда Исса алагъа былай айтды: бюгече сиз барыгъыз да Мени юсюмден джангыллыкъсыз, алая, «сюрюучюню урлукъма, къойла да чачыллыкъдыла» (Захария 13: 7) деген джазыугъа кѳре боллукъду.

28. Алая, Мен джангыдан тирилгенимден сора, сизден алгъа Галилеягъа келликме.

29. Пѳтр Аннга: бары джангылсала да, мен джангылмам — дейди.

30. Исса да аннга: кертини айтама сеннге, бу кече огъуна, хороз эки кере кыгчыргъынчы, сен Мени юч кере атыб кетерсе — деди.

31. Пётр алгъындан да кьаты: Сени бла бирге ёлюрге керек болса да, мен Сени кьоюб кетмем — деди. Ол сёзню бирсиле да айтдыла.

32. Алайдан Гефсимания атлы бир элге келдиле; Ол да Кесини сохталарына: олтуругъуз былайда, Мен дуа этгинчи — деди.

33. Кесини биргесине да Пётрну, Иаковну эм Иоанны алды; сора ичин кьоркьуу кючлеб, рахатсыз болуб башлады.

34. Алагъа да: джаным, ёлюб кьалыр кибик, кьыйналады; былайда болугъуз, уяу туругъуз — деди.

35. Сора бираз арлакь кетиб, ол джунчуу сагъат кетеримкян бар эсе деб джерге кьабланыб, тилек этди;

36. эм да: Авва Атам! хар зат Сени кьолунгдан келликди; бу аякьны (инджиуню) Менден атлат; алая Мен айтхан болмасын да, Сен айтхан болсун — деди.

37. Къайтыб келиб, аланы джукълаб тургъанлай табады; ызы бла Пётргъа: Симон! сен джукълаймыса? бир сагъатны уяу туралмадынгмы?

38. Джангылычлыкьгъа тюшмез ючюн, уяу туругъуз эм да тилек этигиз; джан уяныкьды, сан а кьарыусузду — деди.

39. Дагъыда, алайдан джаллаб, тилек этди, быягъы сёзню да айта.

40. Джангыдан ызына къайтыб, энтда аланы джукъуда табды: кёзлери аурлашыб болгъаны белгили эди; кеслери да Иссагъа не айтырларын билелмедиле.

41. Ючюнчю кере да алагъа келиб былай айтады: сиз энтда джукълаб тынчаямы турасыз? Болур болду, сагъат келди; ма, Инсанулу гюнахлыланы кьолларына бериледи;

42. кьобугъуз, барайыкь: ма Мени сатхан джуукълашды.

43. Ол аны айта тургъан сагъатда, онэкиден бири болгъан Иуда келеди, биргесине да башпопла, китабчыла, къартла ийген кёб халкь, кьолларында кьылычлары, кьазыкьлары бла келедиле.

44. Аны сатхан Иуда, мен кимни уша этерик эсем, Ол Иссады — деб алагъа билдиреди; сора тутарсыз да сакьлыкь бла элтирсиз — дейди.

45. Сора олсагъат Иуда Аны кьатына джуукь кьысылыб, Рабби! Рабби! — деб Аны уша этеди.

46. Ала да келиб Аны тутуб, алыб тебрейдиле.

47. Алайда сюелиб тургъанладан бириси уа, кылычын чыгъарыб башпопну джумушчуларындан бирини уруб кыулагъын тюшюреди.

48. Сора Исса алагъа былай айтады: Мени алыр ючюн, бир тонаучуну тутаргъа келгенча, кылычла, таякъла бламы келесиз?

49. Хар кюн сайын Мен сизни бла храмда бирге, сизни юрете тургъан кезюуюмде Мени тутмайегиз да; алая Джазыуда не бар эсе, ол болсун.

50. Сора, Аны кыюуб, бары да кыачадыла.

51. Бир джаш а, кымыжа юсюне бир джабыуну джайыб, Иссаны ызындан тебрейди; аскерле аны да тутадыла.

52. Алая ол, джабыуун да атыб, кымыжалай кычыб аладан кытулады.

53. Иссаны башпопха келтиредиле; бютюн башпопла, кыартла эм да китабчыла алайгъа джыйыладыла.

54. Пётр да узакъдан Аны ызындан кыарай келе эди, башпопну арбазына да кирген эди; кыуллукъчула бла олтуруб отну джанында джылына эди.

55. Энди башпопла эм бютюн синедрион¹⁾, Иссаны терслеб ёлтюрюр ючюн, шагъатлыкъ излеб табалмай эдиле.

56. Бир кёбле Иссагъа кыаршы джалгъан шагъатлыкъ этселе да, аланы шагъатлыкълары толу болмай эди.

57. Кыобуб Аннга кыаршы джалгъан шагъатлыкъ этгенледен бир талайы былай айта эдиле:

58. Аны: «Мен, бу кыол бла ишленген храмны чачыб, юч кюнден сора, кыол бла этилмеген бир башхасын сюйерме» — дегенин эштгенбиз.

59. Алая аланы ол шагъатлыкълары кертиге саналмай эди.

60. Олзаман башпоп, арагъа чыгъыб, Иссагъа: Сен нечюн джуаб этмейсе? Сеннге кыаршы ала не айтадыла?—деб сорду.

61. Алай болгъанлыкыгъа Ол, тынглаб тургъандан башха, джуаб этмеди. Дагъыда башпоп Аннга: Миикдегини джашы Христос Сенмисе? — деб сорду.

62. Исса да: Менме; эм Инсанулуну Аллахны онгунда олтургъанын эм да кёклени булутларында келгенин кёрлюксюз — деди.

63. Олзаман башпоп, кесини киймлерин джыртыб: мындан сора бизге шагъатланы не кереклиси барды?

¹ Синедрион — эски Иудеяда баш шура.

64. Эштдигиз сиз динсиз сёзлени; сиз къалай къарайсыз? — деди. Ала бары да Иссаны терсге эм ёлюмге тыйыншылыгъа санадыла.

65. Андан сора бир къаумла Аннга тюкюре эм, Аны бетин джабыб, Аны ура, Аннга: энди эт пайгъамбарлыкъ — дей эдиле. Джумушчула да Аны джаякъларына ура эдиле.

66. Пётр тюбюнде арбазда болгъан кёзюуде, башпопну джумушчу къатынларындан бири келиб,

67. эм да, джылына тургъан Пётрну кёрюб, аннга джити къараб: сен да Назаретли Исса бла бирге болгъанса — деди.

68. Алая ол, билмейме эм сени не айтханынгы англамайма — деб, Иссадан кесин айырды. Сора алайдан кетиб, ал арбазгъа келеди; ол кёзюуде хороз да къыгчырды.

69. Джумушчу къатын, дагъыда аны кёрюб: бу аладанды — деб алайда сюелиб тургъанлагъа англатыб башлайды.

70. Ол дагъыда кесин Иссадан айырады. Бираздан алайда сюелиб тургъанла Пётргъа: сен тамам аладанса; сен Галилеялыса, сени сёлешгенинг да ушайды — дейдиле.

71. Ол да: мен ол сиз айтхан Адамны таньымайма — деб ант этиб башлайды.

72. Ол кёзюуде хороз экинчи кере къыгчырады. Пётр да, Иссаны аннга: таукъ экинчи кере къыгчыргъынчы, сен Менден юч кере къайтырса — деген сёзюн эсине тюшюреди. Ызы бла да джылаб башлайды.

Онбешинчи башы

1 Исса Пилатны аллында. 6 Джыйын Варавваны бошланнгын, Иссаны къачха керилирин излейди. 15 Пилат Аны къачха керирге береаи. 16 Иссаны инджитиб башлайдыла. 22 Къачха керилиуюю. 43 Аримафейли Юсуф, Пилатдан изин тилеб, Иссаны Тёнгегин бир дорбунда кёмеди.

1. Танг атханлай башпопла, къартла, китабчыла, бютюн синедрион бла бирге кенгешиб, Иссаны байлаб, Пилатха береди.

2. Пилат Иссагъа: Сен Иудей Патчахымьса? — деб сорады. Ол да аннга: аны сен айтаса — деген джуабны бериб къояды.

3. Башпопла да Аны кёб зат бла терслейдиле.

4. Пилат а дагъыда Аннга: Сен нек джуаб этмейсе? кѳресе Сеннге некъадар терслик салынады — дейди.

5. Исса уа ол айтханына да джуаб этмейди, Пилат да бу халгъа сеир болады.

6. Пилатны хар байрамда халкъ кѳргюзген бир тутмакъны бошлагъан адети бар эди.

7. Ол кѳзюуде тутмакъда Варавва атында биреу болгъанды; ол бир аякъланыуда кесини нѳгерлери бла бирге адам да ѳлтюрген эди.

8. Халкъ кычырыб, хар заман этиучюсюн этсин — деб Пилатдан тилеб башлагъанды.

9. Пилат да алагъа: излей эсегиз, Иудей Патчахны бошлайым? — деб джуаб береди.

10. Ол а башпопла Иссаны зарлыкъдан кѳоратыргъа излегенлерин билиб эди.

11. Алая башпопла халкъны юсдюрюб, Варавваны бошлангъын тилетедиле.

12. Пилат дагъыда алагъа: не излейсиз, ол сиз Иудей Патчахы атагъаныгъызгъа не этерими сюесиз?—деб сорады.

13. Аны къачха кер! — деб джангыдан кычырадыла.

14. Пилат алагъа: не аманлыкъ этгенди Ол сизге? — деб сорады. Алай болгъанлыкъгъа ала: кер Аны къачха! — деб алгъындан да кючлю кычырадыла.

15. Олзаман Пилат, халкъны кѳлюне джетер ючюн, Варавваны алагъа бошлайды, Иссаны уа, тюйгенден сора, къачха керирге береди.

16. Аскерле уа Аны арбазны ичине элтиб, алайгъа бютеу полкнун джыядыла.

17. Эм да Аннга кызыл кѳлек кийдиредиле, башына да чыгъанадан эшиб тач кийдиредиле;

18. ызы бла да: къуан Иудей Патчахы! — деб Аны селеке этиб башлайдыла.

19. Аны башына къамиш таякъла бла ура эдиле, Аннга тюкюре эдиле, аллында тобукълана, Аннга башура эдиле.

20. Аны алай хиликге этиб бошагъанларындан сора, кызыл кѳлекни юсюнден тешиб, Кесини киимлерин кийдиредиле эм да къачха керир ючюн, Аны алайдан кѳоратадыла.

21. Сора кырдан келе, алайдан озуб баргъан Александр бла Руфну аталары, Киринейли Симоннга Аны къачын зор бла элтдиредиле.

22. Былай бла Аны Голгофагъа элтедиле (бу «манглай джер» демекди).

23. Алайда Иссагъа ичирирге смирна къатышдырылгъан чагъыр береди, алая Ол аны ичерге унамайды.

24. Иссаны къачха кергенле, Аны киимлерин, кимге неси тюшерикди — деб чёб ата, араларында юлеше эдиле.

25. Ючюнчю сагъатда Аны къачха кереди.

26. Терслиги: *Иудей Патчахы* болгъаныды — деб юсюне джазыу тагъадыла.

27. Аны бла бирге эки аманлыкъчыны да къачха кереди, бирин Аны онг джанына, башхасын да сол джанына.

28. Былай бла, «аманлыкъчылагъа да тергелликди» (Исаия 53: 12) — деб Китабха джазылгъаны керти чыкъды.

29. Алайтын озгъанла, Аны кёрюб, башларын силке: аха! храмны оюб, юч кюнде джангысын ишлерик!

30. Къутхар Кеси Кесинги, къачдан да чыкъ — деб кюле эдиле.

31. Там аны кибик, башпопла бла китабчыла да кюлюб, бирбирлерине: башхаланы къутхара эди, Кесин а къутхаралмайды!

32. Христос, Израил Патчахы, бизге кёргюзюр ючюн эм да бизни инандырыр ючюн, чыкъсын энди къачдан — дей эдиле. Аны бла бирге керилгенле да Аннга уруша эдиле.

33. Алтынчы сагъатда бютюн джер джюзюн къарангылыкъ тутуб, тогъузунчу сагъатха дери турду.

34. Тогъузунчу сагъатда Исса кючлю тауш бла: «Элои! Элои! ламма савахфани?» деб кычырды; муну магъанасы: «Аллахым! Аллахым! Сен Мени нечюн атыб кюйдунг?» демекди.

35. Алайда туруб, Аны эштгенледен бир къаум: ма, Илиясны чакъырады — деди.

36. Аладан бири уа чабыб, губканы сиркесуудан толтуруб, таякъ бла Иссагъа ичерге бериб: тохтагъыз, Илияс келиб Аны къачдан аллыкъмыды, къарайыкъ — деди.

37. Исса уа, уллу кычырыкъ этиб, джан берди.

38. Храмны ичиндеги джабыуу да, башындан аягъына дери джыртылыб, экиге айрылды.

39. Иссаны аллында тургъан джюзбашчы, Аны уллу тауш бла джан бергенин кёрюб: бу Адам керти да Аллахны Уланы болгъанды — деди.

40. Былайда узакъдан къараб тургъан тиширыула бар эдиле; аланы ичинде Мариям Магдалина, кичи Иаков бла Иосияны аналары Мариям эм да Саломия бар эдиле;

41. была Исса Галилеяда болгъан кёзюуде да Аны ызындан айланыб, Аннга джумуш этген эдиле, дагъыда Аны бла Иерусалимге келген башхала бар эдиле.

42. Байрымкюн ашхам, шабаткюнню аллында,

43. меджлисни белгили азасы, эм Аллахны Патчахлыгъын сакълаб тургъан Аримафейли Юсуф келиб, тартынмай Пилатха кириб, Иссаны Тёнгенин тилейди.

44. Пилат, Аны ёлюб бошагъанына сеир болады; сора джюзбашчыны чакъырыб, аннга, эртдеми ёлгенди? — деб сорады.

45. Ёлгенин джюзбашчыдан юренгенинден сора, Тёнгенин Юсуфха берирге буюрады.

46. Ол да, кетен беzi сатыб алыб, Аны да къачдан тюшюрюб, кетениге бёлеб, дорбунну ичинде къаяда къазылгъан къабыргъа салады; аны аллына да бир уллу ташны аудурады.

47. Мариям Магдалина бла Иосияны анасы Мариям да Аны къалайгъа салгъанларына къараб тургъандыла.

Оналтынчы башы

1 Мёлек Иссаны тирилгенин юч тиширыугъа билдиреди. 9 Тирилген Исса Мариям Магдалинагъа, 12 элге бара тургъан эки сохтасына, 14 эм да онбир Апостолуна кёрюнеди. 15 Ол алагъа, бютеу дунягъа айланыб Инджелиин хар инсаннга англатыргъа буюрду. 19 Иссаны кёкге алыннганы.

1. Шабаткюн болгъанлай, Мариям Магдалина, Иаковну анасы Мариям эм да Саломия, Аннга барыб сюртер ючюн, ароматла сатыб аладыла.

2. Сора бек эртде, ыйыкъны ал кюнюнде, кюнню кёзю чыгъа, къабыргъа келедиле,

3. эм да бирбирлерине: ким аудуруп эди бизге къабырны аллына салынган уллу ташны? — дейдиле.

4. Алая иги къарагъанлай, ташны ызына ауб тургъанын кёредиле; ол а бек уллу зат эди.

5. Къабыргъа киргенлей, акъ киинген бир джашны къабырны онг джанында олтуруб тургъанын кёрюб, къоркъадыла;

6. Ол да алагъа: къоркъмагъыз — дейди. Къачха керилген Назаретли Иссаны излейсиз; Ол тирилгенди, Ол мында тюлдю. Ма алгъын Ол болгъан джер.

7. Энди сиз барыгъыз, Аны сохталары бла Пётргъа: Ол сизден алгъа Галилеягъа барлыкъды; алгъындан сизге айтханы кирик, Ол сизни анда кёрлюкдю — дегиз деди.

8. Тишируула къабыр болгъан дорбундан чыгъыб къа-чадыла; аланы ичлерин титреме, къоркъуу алгъан эди эм да къоркъгъанлары себебден кишиге джукъ айтмадыла.

9. Ыйыкъны биринчи кюнюнде эртден бла эрте Иисус тириледи, эм алгъын алгъаракъ ичинден джети шайтанын чыгъаргъаны, Мариям Магдалинагъа кёрюнеди.

10. Ол да барыб, алгъындан Исса бла бирге болгъан, энди джылай, сарнай тургъанлагъа хапар бередиди;

11. алай болгъанлыкъгъа, Ол сау болгъанын, Аны ол кёргенин айтса да, ала инанмайдыла.

12. Ызы бла башха тюрсюнде аладан экисине, ала элге бара тургъан кёзюуде, тубеди.

13. Ала да, ызларына келгенлей, башхалагъа айтдыла; алай болгъанлыкъгъа алагъа да инанмадыла.

14. Эм ахырында, олтуруб ашай тургъанлайларына, он-бирлени кеслерине кёрюндю эм да аланы инамсызлыкълары, къатыджюреккликлери ючюн, Аны тирилик болгъанын кёрюб айтханлагъа инанмагъанлары ючюн айыб этди.

15. Сора алагъа былай селешди: барыгъыз бютюн дунягъа эм да Инджилни хар инсанга англатьгъыз.

16. Аннга инаныб крестит этилгенле къутуллукъдула; аннга инанмагъанла уа терсленилдиле.

17. Инанганланы уа бу ышанла ашырлыкъдыла: Мени атым бла шайтанланы къыстарыкъдыла, башха джангы тилдеде селеширкидиле;

18. джыланланы тутарыкъдыла; бир ёлтюрюр затны ичгенлери болса да, алагъа заран берлик тюлдю; къолларын ауругъанлагъа тииргенлей, ала сау боллукъдула.

19. Былай бла Рабби, ала бла ушакъ этиб бошагъанындан сора, кёкге кёлтюрюлдю эм да Аллахны онгунда олтурду.

20. Ала да кетиб, хар джерде, Рабини болушлугъу бла, Инджилни англата, сёлзлерин да артдан келген ышанла бла бегите, айландыла. Амин.